

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๓ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและแนวคิดแบบเรียนสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา ๔ เล่ม โดยแยกแสดงเนื้อหาและแนวคิดเป็นเรื่อง ๆ ไปตามประมวลหัวข้อต่าง ๆ ที่ปรากฏใน "ตารางวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิดแบบเรียนสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา" และแสดงประเมินผลแบบเรียนดังกล่าว ในด้านเนื้อหาและแนวคิดของแต่ละเล่มด้วย

ตอนที่ ๒ แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขาทั้ง ๔ เล่ม โดยแยกแสดงคุณลักษณะเป็นเรื่อง ๆ ตามประมวลหัวข้อที่ปรากฏใน "ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน" และแสดงการประเมินผลแบบเรียนดังกล่าวในด้านคุณลักษณะแบบเรียนแต่ละเล่มด้วย

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

- * แทนความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดที่เกินจากหลักสูตรทั้ง ๔ หลักสูตร
- X แทนความถี่ของแนวคิด ซึ่งมีในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ไม่สามารถชี้ตรอยระแนงได้ เนื่องจากมีปรากฏอยู่ทุกเรื่องทุกตอน

ตอนที่ ๑ เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด

ในการวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิดแบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขาชุดนี้ มีเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้

๑. พิจารณาเนื้อหาในแต่ละบทตรงกับหัวข้อย่อยในตารางวิเคราะห์ข้อใดบ้าง แล้วชี้กรวยคะแนนลงในแต่ละข้อนั้นเพียง ๑ ครั้ง ต่อ ๑ หัวข้อย่อยใน ๑ บท หรือ ๑ ตอน
๒. พิจารณาเนื้อหาในแต่ละบท ถ้ามีหลายหัวข้อย่อย สรุปหัวข้อสั้น ๆ ไว่ควย
๓. การชี้กรวยคะแนนในแต่ละหัวข้อย่อยในตารางวิเคราะห์ เมื่อชี้กรวยคะแนนแล้ว ควรเขียนหมายเลขข้อที่ชี้กรวยคะแนนนั้นลงในหนังสือหน้าข้อความนั้น ๆ เป็นหน้า ๆ ไป
๔. การชี้กรวยคะแนนในตารางวิเคราะห์ ตอนที่ เป็นแนวคิด ให้ชี้กรวยคะแนน ๑ ครั้ง ต่อ ๑ หัวข้อย่อย ใน ๑ บท (ในบทอื่น ๆ ถ้ามีซ้ำใหม่ให้ชี้ใหม่อีก ๑ ครั้ง)

การเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด แยกแสดงเป็นเรื่อง ๆ รวม ๒๐ เรื่อง ดังตารางวิเคราะห์ต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ชาติไทย

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เลข			
		๑	๒	๓	๔
	<u>เนื้อหา</u>				
๑.๑	ความหมายของชาติไทย	๒	-	๑	๔
๑.๒	สัญลักษณ์ของชาติไทย (ธงชาติ เพลงชาติ)	๑	๑	-	๑
๑.๓	การปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองไทยที่ดี	๑	๑	๑	-
๑.๔	ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย	๑	-	-	๑
๑.๕	เอกลักษณ์ของคนไทย	๑	-	-	๑

ตารางที่ ๑ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ชาติไทย

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
<u>แนวคิด</u>					
๑.๕	คนที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทย พูภาษาไทย ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย เรียกว่าคนไทย	๑	-	๑	๑
๑.๖	ธงชาติ เพลงชาติ เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทย	๑	๑	-	๑
๑.๗	ชาติจะเจริญมั่นคงถ้าประชาชนปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดี	๑	๑	๑	-
๑.๘	ชาติไทยมีความ เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ในค่านิยมธรรมเนียมและระเบียบประเพณี	๑	-	-	๑

ตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่องชาติไทยของแบบเรียนชุดนี้ มีครบทุกเรื่อง เนื้อหาเน้นใกล้เคียงกัน คือ ข้อ ๑.๑ ความหมายของชาติไทย ข้อ ๑.๒ สัญลักษณ์ของชาติไทย และข้อ ๑.๓ เรื่องการปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองไทยที่ดี มีกล่าวไว้ในแบบเรียน เล่ม ๓ เรื่องที่มีความถี่สูงคือเรื่องชาติไทย ปรากฏในเล่ม ๑ บทที่ ๑ บทที่ ๘ เล่ม ๓ บทที่ ๑ เล่ม ๔ ตอนที่ ๓ ตอนที่ ๔ และตอนที่ ๑๐ เนื้อหาเน้นให้รู้เรียนตระหนักความเป็นคนไทยมากที่สุด เรื่องที่ถี่มากที่สุดคือเอกลักษณ์ของชาติไทย

สำหรับแนวคิด มีครบทุกข้อ และเน้นให้เห็นถึงความหมายของคนไทย สัญลักษณ์ความเป็นพลเมืองดี และ เอกลักษณ์ของชาติไทย

ตารางที่ ๒ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรือง บ้าน

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๒.	<u>บ้าน</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๒.๑	ความหมายและที่ตั้งของบ้าน	๒	๑	๑	-
๒.๒	ชื่อผู้เรียน ชื่อบิดามารดา และนามสกุล	๔	๑	๑๑	๑๐
๒.๓	วัน เดือน ปีเกิด ของผู้เรียน	๑	-	-	-
๒.๔	สมาชิกในบ้าน	๑	๑	-	-
๒.๕	ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบ้าน	๑	-	๑	-
๒.๖	หน้าที่ของสมาชิกในบ้าน	๔	๒	-	-
๒.๗	การปฏิบัติตนต่อบิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ พี่น้อง และตนเอง	๕	๑	-	-
๒.๘	การประหยัด	-	๑	-	-
๒.๙	อาชีพของบิดามารดา	๑	-	-	-
X ๒.๑๐	การรักษาความปลอดภัยในบ้าน	-	-	-	-
๒.๑๑	การปฏิบัติตนต่อเพื่อนบ้านและการพึ่งพาอาศัยกัน	๓	๔	-	-
	<u>แนวคิด</u>				
๒.๑๒	บ้านเป็นที่อยู่อาศัย มีพ่อแม่ เป็นผู้นำครอบครัว	๑	๑	-	-
๒.๑๓	สมาชิกทุกคนในบ้านมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ต่างกัน	๓	-	-	-
๒.๑๔	เมื่อสมาชิกทุกคนในบ้านต่างรักและสามัคคี กันแล้วจะช่วยให้ทุกคนอย่างมีความสุข	๓	๑	-	-

ตารางที่ ๒ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง บ้าน

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๒.๑๕	การช่วยเหลือกันทำงานและการช่วยกันประหยัด เป็นการช่วยสร้างฐานะและความมั่นคงให้แก่ ครอบครัว	๒	๒	-	-
๒.๑๖	เราตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ด้วยการทำหน้าที่ของตน ให้ดีที่สุด	๓	-	-	-
๒.๑๗	ความไม่ประมาทช่วยให้รอดพ้นอันตราย	๑	๑	-	-

ตารางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด ของแบบเรียนชุดนี้ เนื้อหาที่เน้นมากที่สุด คือ ข้อ ๒.๑ ซึ่งผู้เรียน บิคามารคา และนามสกุล มีปรากฏในแบบเรียนทั้ง ๔ เล่ม เล่ม ๓ และ เล่ม ๔ มีความถี่สูงสุด รองลงมาคือ ๒.๑ ความหมายของบ้าน และที่ตั้งของบ้าน มีปรากฏในเล่ม ๑, ๒ และ เล่ม ๓ รองลงมาคือ ข้อ ๒.๗ การปฏิบัติตนต่อบิคามารคา ญาติผู้ใหญ่ พี่น้อง และตนเอง มีปรากฏในเล่ม ๑ และเล่ม ๒ เล่มที่มีความถี่สูงคือ เล่ม ๑ เนื้อหาที่ไม่ปรากฏในแบบเรียนชุดนี้คือ ข้อ ๒.๑๐ เรื่องการรักษาความปลอดภัยในมาน

สำหรับแนวคิด เรื่องบ้านมีครบทุกข้อ แนวคิดเน้นคุณลักษณะ เรื่องการเป็นสมาชิกที่ดี ของบ้านและสังคม ในเรื่องความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การประหยัด ซึ่งปรากฏในแบบเรียนเล่ม ๑ และเล่ม ๒ มากที่สุด

ตารางที่ ๓ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง โรงเรียน

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๓.	<u>โรงเรียน</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๓.๑	ความหมาย และความสำคัญของโรงเรียน	๑	๑	-	-
๓.๒	ที่ตั้ง และแผนผังของโรงเรียน	๑	๑	-	-
๓.๓	การปฏิบัติคนที่เหมาะสมต่อสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน	๑	๑	-	-
๓.๔	บุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน	๑	-	-	-
๓.๕	ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและการปฏิบัติคน	๒	๑	-	-
๓.๖	การปฏิบัติคนคอกฎ เพื่อน และบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน	๓	๑	-	-
๓.๗	หน้าที่ของนักเรียน	๕	-	-	-
๓.๘	ความปลอดภัยขณะไป-กลับ อยู่ที่โรงเรียน	๑	๑	-	-
	<u>แนวคิด</u>				
๓.๙	โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนมาศึกษาหาความรู้	๓	๑	-	-
๓.๑๐	โรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกฝนให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย	๖	๕	-	-
๓.๑๑	โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของชุมชน เป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้และความเข้าใจอันดีต่อกัน	-	-	-	-
๓.๑๒	นักเรียนมีหน้าที่หลายประการที่จะต้องปฏิบัติในโรงเรียน	๒	๑	-	-

ตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิดของแบบเรียนชุดนี้มีเนื้อหาครบ
 ทุกหัวข้อเนื้อหาเหมือนกัน คือมีกล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๑ และเล่ม ๒ เนื้อหาที่แน่นมากที่สุด
 คือขอ ๓.๖ การปฏิบัติตนต่อครู เพื่อน และบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน เนื้อหาเรื่องที่มีความ
 สูง คือขอ ๓.๗ หน้าที่ของนักเรียน

สำหรับแนวคิด เรื่องโรงเรียนนี้ เรื่องที่แน่นมากคือโรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกฝนให้
 นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย รองลงมาคือ โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนมาศึกษาหาความรู้ แนวคิด
 ที่ไม่ปรากฏคือขอ ๓.๑๑ โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของชุมชน เป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้และ
 ความเข้าใจอันดีต่อกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ชุมชนของเรา (หมู่บ้าน)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เลข			
		๑	๒	๓	๔
๔.	<u>ชุมชนของเรา (หมู่บ้าน)</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๔.๑	ที่ตั้ง และอาณาเขต จำนวนหลังคาเรือน	-	๑	๑	-
๔.๒	สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ	-	๑	-	-
๔.๓	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศและภูมิอากาศ	-	๑	๑	-
๔.๔	การประกอบอาชีพในชุมชน	๑	๓	-	-
๔.๕	ผลผลิตในชุมชน	-	๑	-	-
๔.๖	การคมนาคม	-	๑	๑	-
๔.๗	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน	-	๑	๑	-
๔.๘	การปกครอง	-	๑	๑	-
๔.๙	บุคคลต่าง ๆ ในชุมชนที่ควรรู้จัก	-	๑	๑	-
๔.๑๐	มารยาทต่าง ๆ ในชุมชน	-	๑	-	-
๔.๑๑	การรักษาสาธารณสุข	-	๒	๑	-
๔.๑๒	ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญ ของชุมชน (หมู่บ้าน)	-	-	-	๑
	<u>แนวคิด</u>				
๔.๑๓	ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ต้องมีหน้าที่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	-	๑	๑	-

ตารางที่ ๔ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ชุมชนของเรา (หมู่บ้าน) (ต่อ)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๔.๑๔	สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในแต่ละชุมชนมีผล ต่อสภาพความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของ คนในชุมชน	-	๑	-	-
๔.๑๕	ชุมชนของเราอยู่เป็นสุข เพราะคนในชุมชนปฏิบัติ ตามข้อตกลงของชุมชน	-	๑	๑	-
๔.๑๖	ความสะอาดและความสวยงามของธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเกิดจากความร่วมมือของทุกคน	-	๑	-	-
๔.๑๗	วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนเป็นแบบอย่าง ของการดำรงชีวิตที่ดีงาม เราควรรักษาไว้	-	-	-	๑

ตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิดของแบบเรียนชุดนี้ มีเนื้อหาครบตาม
หลักสูตร ส่วนใหญ่เน้นใกล้เคียงกัน คือกล่าวไว้ในแบบเรียน ๒ เล่ม คือเล่ม ๑ กับเล่ม ๓
เนื้อหาเรื่องที่มีความถี่สูง คือ ข้อ ๔.๔ การประกอบอาชีพในชุมชน มีปรากฏในเล่ม ๑ บทที่ ๒
และเล่ม ๒ บทที่ ๒ บทที่ ๖ และบทที่ ๑๓ เรื่องที่กล่าวถึงน้อยที่สุด คือ ข้อ ๔.๑๖ เรื่อง
ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชน

สำหรับแนวคิด มีครบทุกข้อเน้นคุณลักษณะนิสัย เรื่อง หน้าที่ของชนในชุมชน สภาพความ
เป็นอยู่ที่มผลต่อการประกอบอาชีพ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ตลอดจนการรักษาความสะอาด
ความสวยงามตามธรรมชาติ ตลอดจนการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชน

ตารางที่ ๕ ความสำเร็จของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง บ้านเมืองของเรา (อำเภอ
จังหวัด)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๕.	บ้านเมืองของเรา (อำเภอ จังหวัด)				
	เนื้อหา				
๕.๑	ชื่อ ทิศ และอาณาเขต	1	๑	๕	๗
๕.๒	การอ่านและ เขียนแผนผัง	1	๑	๓	๖
๕.๓	สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ	1	1	๑	๖
๕.๔	ประโยชน์ การใช้ และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	๑	๑	1	๔
๕.๕	การประกอบอาชีพ ผลผลิตของอำเภอและจังหวัด	1	๑	๒	๖
๕.๖	การคมนาคม การขนส่ง การสื่อสาร	1	1	๒	๑
๕.๗	การปกครอง	1	๑	๑	1
๕.๘	การปฏิบัติเกี่ยวกับการเกิด การตายและ การย้ายที่อยู่	1	1	1	๒
๕.๙	บุคคลต่าง ๆ ในอำเภอ และจังหวัดที่ควรรู้จัก	1	๑	๓	1
๕.๑๐	บทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองใน อำเภอ และจังหวัด	1	๑	๑	1
๕.๑๑	บทบาทและหน้าที่ของประชาชนในการร่วมมือ เพื่อพัฒนาอำเภอ และจังหวัด	1	1	๑	๑
๕.๑๒	สภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น	1	1	๒	๑
๕.๑๓	จังหวัด สถานที่และโบราณวัตถุที่ควรรู้จัก	1	๑	๑	๗

ตารางที่ ๕ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง บ้านเมืองของเรา (อำเภอ
จังหวัด) (ต่อ)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	รวม			
		๑	๒	๓	๔
<u>แนวคิด</u>					
๕.๑๘	สภาพทางภูมิประเทศและภูมิอากาศมีส่วนสัมพันธ์ กับทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ การดำรงชีวิต และการกระจายของประชากร	-	๒	๑	๕
๕.๑๙	ทรัพยากรธรรมชาติจะดำรงอยู่ได้นานถ้าทุกคน รู้จักใช้อย่างระมัดระวังและอย่างมีประโยชน์	๑	๑	-	๔
๕.๑๖	การอยู่ร่วมกันมาก ๆ ย่อมต้องมีระเบียบปฏิบัติ ที่เป็นข้อตกลงร่วมกัน เพื่อความเข้าใจและปฏิบัติ ร่วมกัน	-	๑	๑	๑
๕.๑๗	การหารายได้ที่สุจริตช่วยให้ชีวิตมีสุข	-	๑	-	๕
๕.๑๘	ข้าราชการและประชาชนมีหน้าที่ที่จะให้ความร่วมมือ ในการพัฒนาท้องถิ่น	-	-	๑	-
๕.๑๙	สถานที่สำคัญและโบราณวัตถุ เป็นของมีค่าและเป็น แหล่งความรู้ที่ช่วยให้เรารู้อประวัติศาสตร์ของชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณี	-	๑	-	๗
๕.๒๐	การอ่านสัญลักษณ์ และแผนที่ได้ช่วยให้เราสามารถ เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย	-	-	๑	๖

ตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาและแนวคิด เรื่องบ้านเมืองของเรา (อำเภอ จังหวัด) ของแบบเรียนชุดนี้ มีเนื้อหาครบ เนื้อหาที่แน่นมี ๕ เรื่อง คือ เรื่อง ช่อ ที่ตั้ง และ อาณาเขตอำเภอ และจังหวัดที่ควรรู้จัก ซึ่งกล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๓ เล่ม ๓ ตอนที่ ๑ ตอนที่ ๒ เล่ม ๔ ตอนที่ ๕ เล่ม ๔ มีความดีสูงกว่าเล่มอื่น ๆ เรื่องที่ ๒ ได้แก่ เรื่องการอ่านและการเขียนแผนผัง กล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๑ เล่ม ๓ ตอนที่ ๑ และเล่ม ๔ ตอนที่ ๕ เล่ม ๔ มีความดีสูง รองลงมาคือเล่ม ๓ เป็นการปลูกฝังให้มีทักษะในการอ่านและเขียนแผนผัง เรื่องที่ ๓ ได้แก่ ประโยชน์การใช้ และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ กล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๑ บทที่ ๒ เล่ม ๒ บทที่ ๒ และเล่ม ๔ ตอนที่ ๕ เล่ม ๔ มีความดีสูงกว่าเล่มอื่น ๆ เรื่องที่ ๔ ได้แก่ การประกอบอาชีพ ผลผลิตของอำเภอและจังหวัด มีกล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๒ เล่ม ๓ ตอนที่ ๑ และเล่ม ๔ ตอนที่ ๕ เล่ม ๔ มีความดีสูงกว่าเล่มอื่น ๆ และเรื่องสุดท้าย สถานที่ โบราณวัตถุ ที่ควรรู้จัก มีกล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๓ เล่ม ๓ ตอนที่ ๔ และเล่ม ๔ ตอนที่ ๕ เล่ม ๔ มีความดีสูง เรื่องที่เน้นน้อยที่สุด คือ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับ การเกิด การตาย และการย้าย ที่อยู่ มีปรากฏเพียงเล่ม ๔ เล่มเดียว

สำหรับแนวคิด เรื่องนี้ครบทุกข้อ แนวคิดที่มีความดีสูงได้แก่ ข้อ ๕.๑๔ กล่าวว่า สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ มีส่วนสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ การดำรงชีวิต และการกระจายของพลเมือง รองลงมาได้แก่แนวคิดข้อ ๕.๑๕ ทรัพยากรธรรมชาติจะดำรงอยู่ได้นาน ถ้าคนรู้จักใช้อย่างระมัดระวังและอย่างมีประโยชน์ แนวคิดที่กล่าวถึงน้อยที่สุด คือข้อ ๕.๑๘ ข้าราชการและประชาชนมีหน้าที่ที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๖ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง โลกของเรา

ส.ท.	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เลม			
		๑	๒	๓	๔
๖.	<u>โลกของเรา</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๖.๑	ส่วนประกอบและลักษณะของเปลือกโลก	-	-	-	-
๖.๒	ประโยชน์ของส่วนประกอบของเปลือกโลก	-	-	-	-
๖.๓	ประโยชน์ของวงอาทิตย์ โลก ดวงจันทร์ และดวงดาว	-	-	-	-
๖.๔	เวลาที่มองเห็นดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาว	-	๑	-	-
๖.๕	ทิศ ชื่อทิศที่สำคัญ	-	๑	-	-
๖.๖	การสังเกตทิศด้วยวิธีต่าง ๆ	-	๑	-	-
๖.๗	ประโยชน์ของทิศ	-	๑	-	-
	<u>แนวคิด</u>				
๖.๘	ดิน หิน น้ำ ทราย อากาศเป็นส่วนประกอบของเปลือกโลกที่มีประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิต	-	-	-	-
๖.๘	ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ โลก ดวงดาว มีส่วนสัมพันธ์กัน และมีอิทธิพลต่อชีวิต	-	-	-	-
๖.๑๐	การรู้จักทิศ ช่วยให้รู้จักที่ตั้งของสถานที่	-	๑	-	-
๖.๑๑	เราสังเกตทิศโดยดูดวงอาทิตย์เป็นหลัก	-	๑	-	-

ตารางที่ ๖ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาและแนวคิด เรื่องโลกของเรา ของแบบเรียนชุดนี้ เนื้อหาที่ขาดคือ เรื่องส่วนประกอบและลักษณะของเปลือกโลก ประโยชน์ของส่วนประกอบของเปลือกโลก และประโยชน์ของดวงอาทิตย์ โลก ดวงจันทร์ และดวงดาว เรื่องที่ปรากฏนั้นไม่แน่น เพราะกล่าวเพียงเล่ม ๒ เพียงเล่มเดียว

สำหรับแนวคิดมีไม่ครบ แนวคิดที่ไม่ปรากฏคือ ข้อ ๖.๔ ดินหิน น้ำ ทราย อากาศ เป็นส่วนประกอบของ เปลือกโลกที่มีประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิต และข้อ ๖.๕ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ โลก ดวงดาว มีส่วนสัมพันธ์กัน และมีอิทธิพลต่อชีวิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ประเทศไทย

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๓.	<u>ประเทศไทย</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๓.๑	ที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศ	-	-	๑	๑
๓.๒	การอ่านและเขียนแผนที่	-	-	๑	๒
๓.๓	ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ	-	-	๑	๑
๓.๔	การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต	-	-	๑	๑
๓.๕	ทรัพยากรในประเทศ ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ ภูเขา แร่ สัตว์	๑	๑	๑	๑
๓.๖	แหล่งทรัพยากร	-	-	๑	๑
๓.๗	วิธีสงวนทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย ๆ	-	๑	๑	๒
๓.๘	สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ประโยชน์ และการรักษา	-	๑	๓	๓
๓.๙	การปกครองและการบริหาร	-	-	๑	-
๓.๑๐	การคมนาคม การขนส่ง และการสื่อสาร	-	-	๓	-
	<u>แนวคิด</u>				
๓.๑๑	สภาพพื้นที่ที่แตกต่างกันทำให้ภูมิอากาศ ทรัพยากร ธรรมชาติ อาชีพ และการดำรงชีวิตแตกต่างกันไป	-	๑	๑	๒
๓.๑๒	แผนที่ช่วยให้เราได้ศึกษาลักษณะรายละเอียด ของภูมิประเทศได้สะดวกและง่าย	-	-	๑	๒

ตารางที่ ๗ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ประเทศไทย (ต่อ)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๗.๑๓	ทรัพยากรในท้องถิ่นมีผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของประเทศ	๑	๑	๑	๑
๗.๑๔	ทรัพยากรธรรมชาติจะดำรงอยู่ได้นานถ้าทุกคนรู้จัก ใช้อย่างระมัดระวังและอย่างมีประโยชน์	-	๑	๑	๒
๗.๑๕	โบราณวัตถุ และโบราณสถานเป็นหลักฐานที่ช่วยให้ เรารู้จักประวัติศาสตร์ของชาติ	-	-	๑	-
๗.๑๖	การบริหารประเทศเป็นไปอย่างสะดวก เรียบร้อย เนื่องจากแบ่งการปกครองออกเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน	-	-	๑	-
๗.๑๗	การคมนาคม การสื่อสาร ช่วยส่งเสริมให้การติดต่อ รวดเร็วและสะดวก สร้างความเจริญให้ประเทศ	-	-	๒	๑

ตารางที่ ๗ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่องประเทศไทยของแบบเรียนชุดนี้ มีครบทุกเรื่อง เรื่องที่เน้นมากที่สุดคือ เรื่องทรัพยากรในประเทศ เพราะมีปรากฏในแบบเรียน ทั้ง ๔ เล่ม แบบเรียนเล่ม ๑ บทที่ ๖ แบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๕ เล่ม ๓ ตอนที่ ๔ เล่ม ๔ ตอนที่ ๑ รองลงมาคือ เรื่อง สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ประโยชน์และการรักษา ปรากฏในเล่ม ๒ บทที่ ๔ เล่ม ๓ บทที่ ๔ และเล่ม ๔ ตอนที่ ๕ มีความถี่สูงเท่ากันทั้งเล่ม ๓ และเล่ม ๔ เรื่องนี้ เน้นใกล้เคียงกับเรื่อง วิธีสงวนทรัพยากรธรรมชาติ มีปรากฏในแบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๗ แบบเรียน เล่ม ๓ ตอนที่ ๔ และเล่ม ๔ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๖ เรื่องที่เน้นน้อยคือเรื่อง การคมนาคม การขนส่ง

การสื่อสาร ปรากฏในเล่ม ๓ ตอนที่ ๓ แต่มีความสูง และเรื่องที่เน้นๆ คือการปกครอง
และบริหาร นอกนั้นเน้นใกล้เคียงกัน

สำหรับแนวคิด เรื่องประเทศไทยนี้ มีแนวคิดครบถ้วน เรื่องที่เน้นคือ ทรัพยากรใน
ท้องถิ่น มีผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ มีปรากฏทั้ง ๔ เล่ม รองลงมาคือ แนวคิด
ที่ว่า สภาพพื้นที่แตกต่างกัน ทำให้ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ และการดำรงชีวิตที่
แตกต่างกัน กับแนวคิดเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติจะดำรงอยู่ได้นาน ถ้าทุกคนรู้จักใช้อย่างระมัด
ระวังและมีประโยชน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ความเป็นมาของชาติไทย
(สมัยโบราณ - สมัยสุโขทัย)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๘.	<u>ความเป็นมาของชาติไทย (สมัยโบราณ-สุโขทัย)</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๘.๑	มูลเหตุของการอพยพของไทยก่อนสุโขทัย	-	-	-	๑
๘.๒	การตั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี	-	-	-	๑
	<u>แนวคิด</u>				
๘.๓	ผู้นำที่ดีและความสามัคคีของทุกคนในชาติมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหา และช่วยนำประเทศไปสู่ความเจริญ	-	-	-	๑

ตารางที่ ๘ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ความเป็นมาของชาติไทยของแบบเรียนชุดนี้ มีครบ แต่ไม่แน่นมากนัก เพราะมีปรากฏเพียงเล่ม ๔ เล่มเดียว

สำหรับแนวคิดของหนังสือแบบเรียนชุดนี้เมื่อนำมาวิเคราะห์และเน้นให้เห็นว่า ผู้นำที่ดีและความสามัคคีของทุกคนในชาติ มีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาและช่วยนำประเทศไปสู่ความเจริญ

ตารางที่ ๕ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ศาสนา

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๕.	<u>ศาสนา</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๕.๑	ศาสนาสำคัญในประเทศไทย	-	-	๑	-
๕.๒	เสรีภาพในการนับถือศาสนา	-	-	-	๒
๕.๓	ศาสนาที่ประชาชนในท้องถิ่นนับถือ				
	- ชื่อ ศาสนาและศาสนิก	-	-	๑	-
	- คำสอนที่เป็นหลักยึดมั่นในการดำรงชีวิต	-	๑	๑	-
	- กิจกรรมที่ปฏิบัติในชีวิต	-	๑	๑	-
๕.๔	พระมหากษัตริย์องค์อุปถัมภ์ของทุกศาสนา	-	-	๑	-
	<u>แนวคิด</u>				
๕.๕	ศาสนาเป็นที่พึงพอใจของมนุษย์ ช่วยชี้แนวทางให้ทุกคนทำความดีเพื่อชีวิตที่เป็นสุข ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด ๆ	-	๑	๒	๒

ตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ศาสนา ของแบบเรียนชุดนี้มีเนื้อหาครบตามหลักสูตร เนื้อหาที่เน้นคือคำสอนที่เป็นหลักยึดมั่นในการดำรงชีวิต เน้นใกล้เคียงกับเรื่อง กิจกรรมที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีปรากฏ ในแบบเรียนเล่ม ๒ กับเล่ม ๓ ทั้ง ๒ เรื่อง เรื่องที่มีความถี่สูง คือ เรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนาแต่มีปรากฏเฉพาะในแบบเรียนเล่ม ๔ เพียงเล่มเดียว

สำหรับแนวความคิด เรื่องศาสนานี้ เน้นมากคือมีทั้ง เล่ม ๒ เล่ม ๓ และเล่ม ๔ เน้นให้เกิดความรู้สึกว่าศาสนาเป็นที่พึงพอใจของมนุษย์ช่วยชี้แนวทางให้ทุกคนทำความดี เพื่อชีวิตที่เป็นสุข

ตารางที่ ๑๐ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง พระมหากษัตริย์

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๐.	<u>พระมหากษัตริย์ไทย</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๐.๑	พระมหากษัตริย์ไทยที่สำคัญในอดีต				
	- พอลูนศรีอินทราทิตย์	1	1	1	๑
	- พอลูนรามคำแหงมหาราช	1	1	๑	1
	- พระเจ้าอู่ทอง	1	1	1	1
	- พระนเรศวรมหาราช	1	1	๑	1
	- พระเจ้าตากสินมหาราช	1	1	1	1
	- รัชกาลที่ ๑	1	1	1	๑
	- รัชกาลที่ ๕	1	1	1	1
๑๐.๒	พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต	1	1	๒	๒
๑๐.๓	พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน				
	พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ	1	๑	1	๑
๑๐.๔	พระราชกรณียกิจที่สำคัญ	1	๑	1	๒
๑๐.๕	สัญลักษณ์ประจำพระองค์ (ธงมหาราช เพลงสรรเสริญ)		๑	1	1
๑๐.๖	การถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ องครักษ์ทนายท				
	พระราชพิธี	1	๑	1	๑
๑๐.๗	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช	1	1	1	๑

ตารางที่ ๑๐ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง พระมหากษัตริย์ไทย (ต่อ)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เลข			
		๑	๒	๓	๔
๑๐.๘	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี	-	-	-	๑
๑๐.๙	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์	-	-	-	๑
๑๐.๑๐	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	-	๑	-	๑
	<u>แนวคิด</u>				
๑๐.๑๑	พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ รวมความ สามัคคี และเป็นที่ยกย่องคนไทยทั้งชาติ	-	๑	-	๑
๑๐.๑๒	พระมหากษัตริย์เป็นตัวอย่างของผู้ทำความดีเพื่อส่วนรวม	-	๑	-	๑
๑๐.๑๓	เรามีแผ่นดินที่อยู่อาศัยอย่างมีความสุข เพราะ ความกล้าหาญ เสียสละ อุดหนุนของพระมหากษัตริย์ไทย	-	๑	-	๑
๑๐.๑๔	เพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นเพลงที่ไพเราะและ บรรเลงเพื่อถวายความเคารพต่อพระบาทสมเด็จพระ พระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ องค์ รัชทายาท และผู้แทนพระองค์	-	-	-	-

ตารางที่ ๑๐ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาและแนวคิด เรื่องพระมหากษัตริย์ไทย ของหนังสือ
แบบเรียนชุดนี้ เนื้อหาที่ไม่ปรากฏคือ เรื่องพระเจ้าอู่ทอง พระเจ้าตากสินมหาราช และรัชกาลที่ ๕
เนื้อหาที่เนิ่นนาน คือ พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต ปรากฏในแบบเรียนเล่ม ๓
บทที่ ๕ แบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๕ และเรื่องที่เนิ่นใกล้เคียงกับพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์
ไทยในอดีต ได้แก่เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

กับเรื่อง พระราชนิพนธ์ที่สำคัญ คือมีปรากฏในแบบเรียน ๒ เล่มเช่นกัน คือเล่ม ๒ กับเล่ม ๔ แต่ความสั้นน้อยกว่า เรื่องที่เกินมากคือ เรื่อง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งไม่มีปรากฏในหลักสูตรทั้ง ๔

สำหรับแนวกคิด เรื่อง พระมหากษัตริย์ไทยนั้น เรื่องที่ไม่ปรากฏแนวกคิด คือ เพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นเพลงที่ใช้ร้องบรรเลง เพื่อดำว้ความเคารพต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ องครุชทายาท และผู้แทนพระองค์ ซออื่น ๆ มีครบแต่ไม่แน่น เพราะมีความสำคัญ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง บุคคลสำคัญ

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๑.	<u>บุคคลสำคัญ</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๑.๑	สมเด็จพระสังฆราช*	-	๑	-	-
๑๑.๒	นายกรัฐมนตรี	-	๑	๑	-
๑๑.๓	ผู้แทนราษฎร	-	๑	๒	๑
๑๑.๔	บุคคลที่ทำประโยชน์ในท้องถิ่น	-	๑	๑	-
	<u>แนวคิด</u>				
๑๑.๕	การระลึกถึงคุณค่าความดีของผู้ที่ทำความประโยชน์แก่ประเทศ และยึดถือเป็นตัวอย่างเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย	-	๑	๑	๑

ตารางที่ ๑๑ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิดเรื่อง บุคคลสำคัญของแบบเรียนชุดนี้ มีครบตามหลักสูตร เนื้อหาที่เนิ่นมากคือ เรื่อง ผู้แทนราษฎร ซึ่งมีปรากฏในเล่ม ๒ บทที่ ๑๐ แบบเรียนเล่ม ๓ ตอนที่ ๒ ตอนที่ ๑๐ และแบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๔ เน้นให้เข้าใจวิธีการดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอย่างละเอียดทุกขั้นตอน รองลงมาคือเรื่อง นายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๑๐ เล่ม ๓ ตอนที่ ๒ และใกล้เคียงกับเรื่องบุคคลที่ทำประโยชน์ในท้องถิ่น ซึ่งกล่าวไว้ในแบบเรียนเล่ม ๒ และเล่ม ๓ เช่นกัน เรื่องที่เกินมา คือ เรื่องสมเด็จพระสังฆราช

สำหรับแนวคิด เรื่องบุคคลสำคัญนี้ มีปรากฏทั้งในแบบเรียนเล่ม ๒ เล่ม ๓ และเล่ม ๔

ตารางที่ ๑๒ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง การปกครองและกฎหมาย

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๑๒.	<u>การปกครองและกฎหมาย</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๒.๑	ความหมายการปกครอง กฎหมาย และรัฐธรรมนูญ	-	-	๑	๔
๑๒.๒	ความจำเป็นที่ต้องมีกฎข้อบังคับ และกฎหมายในสถาบันครอบครัว และประเทศ	1	1	๓	๑
๑๒.๓	บทบาทหน้าที่ของตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับการรักษากฎหมาย	1	๒	๒	1
๑๒.๔	การปฏิบัติตามกฎหมาย	1	๑	๒	๒
๑๒.๕	ความรักชาติ	๑	1	๑	๒
๑๒.๖	การรักษาความมั่นคงของชาติ	๑	๑	๑	๒
	<u>แนวคิด</u>				
๑๒.๓	ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะเคารพ และปฏิบัติตาม กฎ ข้อบังคับ และกฎหมาย	-	๑	๒	๓
๑๒.๔	ประเทศชาติจะเจริญ และรอดพ้นจากการรุกรานของศัตรู เพราะทุกคนในชาติรักกัน ช่วยเหลือกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และช่วยกันป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นกับประเทศ	๑	๒	๑	๔

ตารางที่ ๑๒ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง การปกครองและกฎหมาย ของแบบเรียนชุดนี้ มีครบตามหลักสูตร เนื้อหาที่เนิ่นมากคือ เรื่อง การรักษาความมั่นคงของชาติ ซึ่งปรากฏในแบบเรียนทุกเล่ม แบบเรียนเล่ม ๑ ในบทที่ ๘ แบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๒ แบบเรียน เล่ม ๓ ตอนที่ ๑๐ และแบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๓ และตอนที่ ๑๐ รองลงมาเรื่อง ความรักชาติ ปรากฏในแบบเรียนเล่ม ๑ บทที่ ๘ แบบเรียนเล่ม ๓ ตอนที่ ๕ และแบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๓ และตอนที่ ๑๐ และเรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมาย ปรากฏในแบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๓ เล่ม ๓ ตอนที่ ๙ และตอนที่ ๑๐ เล่ม ๔ ตอนที่ ๓ และตอนที่ ๑๐ เล่ม ๓ และเล่ม ๔ มีความดีสูงเท่ากัน เรื่อง เน้นใกล้เคียงกันคือ ความหมายของการปกครอง กฎหมาย รัฐธรรมนูญ เรื่องความจำเป็น ที่ต้องมีกฎ ข้อบังคับในสถาบันครอบครัวและประเทศ และเรื่องบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ในการรักษากฎหมาย แต่ละเรื่องมีความดีใกล้เคียงกัน เรื่อง ความหมายของการปกครอง เล่ม ๔ มีความดีสูงมาก เรื่องความจำเป็นที่ต้องมี กฎ ข้อบังคับ ในสถาบันครอบครัว เล่ม ๓ มีความดีสูง

สำหรับแนวคิด แบบเรียนชุดนี้ มีแนวคิดครบทุกข้อ ปลูกฝังเรื่อง ความรักชาติ ความ สามัคคี และการป้องกันประเทศ ให้ตระหนักว่าประเทศชาติจะเจริญ และรอดพ้นจากการรุกราน ของศัตรู เพราะทุกคนในชาติรักกัน ช่วยเหลือกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และช่วยกันป้องกันภัย ที่จะเกิดกับประเทศ ทั้งนี้เพราะปรากฏในแบบเรียนทุกเล่ม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๓ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ
ของพลเมืองไทย ในระบอบประชาธิปไตย

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๓.	<u>สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของพลเมืองไทยใน ระบอบประชาธิปไตย</u> <u>เนื้อหา</u>				
๑๓.๑	ความหมาย สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และประชาธิปไตย	-	-	๒	๒
๑๓.๒	การปฏิบัติตนตามสิทธิ หน้าที่ ในฐานะพลเมืองไทย ในระบอบประชาธิปไตย	-	๑	๒	๔
๑๓.๓	ความรับผิดชอบของพลเมืองไทยในการประกอบ อาชีพ	1	๑	๑	๑
	<u>แนวคิด</u>				
๑๓.๔	พลเมืองในสังคมประชาธิปไตยมีสิทธิ เสรีภาพ แต่ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติตาม กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนด	-	๑	๑	๒
๑๓.๕	พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย นอกจากจะมี ความเสมอภาคกันแล้ว จะต้องมีความรับผิดชอบ ในการประกอบอาชีพด้วย	-	๑	๒	๑

ตารางที่ ๑๓ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่อง สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของพลเมืองไทย ของแบบเรียนชุดนี้ มีเนื้อหาครบถ้วน ตามหลักสูตรทั้ง ๔ หลักสูตร เนื้อหาที่เน้น คือ เรื่องการปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่ในฐานะพลเมืองไทยในระบบประชาธิปไตย มีปรากฏใน แบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๓ แบบเรียนเล่ม ๓ ตอนที่ ๑๐ และแบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๓ ตอนที่ ๔ และตอนที่ ๑๐ แบบเรียนเล่ม ๔ มีความดีสูง และเรื่องความรับผิดชอบต่อสมาชิกในชุมชนที่ควร ประกอบอาชีพ ซึ่งมีปรากฏในแบบเรียน ๓ เล่ม แสดงว่าต้องการปลูกฝัง เรื่องประชาธิปไตยและ ความรับผิดชอบต่อในการประกอบอาชีพ

สำหรับแนวคิด แบบเรียนชุดนี้ เน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อ ในการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งมีความดีเท่ากับเรื่องความรับผิดชอบต่อในการประกอบอาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๔ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง การทำมาหากินของคนไทย

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๑๔.	<u>การทำมาหากินของคนไทย</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๔.๑	การทำนา	1	๑	๑	๑
๑๔.๒	การทำไร่ทำสวน	1	๑	๑	๑
๑๔.๓	การเลี้ยงสัตว์	1	๑	1	๑
๑๔.๔	การจับสัตว์น้ำและการประมง	1	1	1	๑
๑๔.๕	การค้าขาย	1	1	๑	1
๑๔.๖	การบริการ	1	1	1	1
๑๔.๗	การหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครอบครัว	1	1	๒	๑
๑๔.๘	การสหกรณ์	1	1	1	๑
๑๔.๙	การทำเหมืองแร่	1	1	1	๑
๑๔.๑๐	การทำป่าไม้	1	1	1	๑
๑๔.๑๑	หน่วยงานที่ส่งเสริมการอาชีพต่าง ๆ	1	1	1	๑
	<u>แนวคิด</u>				
๑๔.๑๒	อาชีพที่สุจริตทุกอาชีพมีความสำคัญต่อชุมชน และมีเกียรติ	1	๑	๒	๑
๑๔.๑๓	อาชีพทุกอาชีพมีความสัมพันธ์กันและมีอิทธิพล ต่อความอยู่รอดของสังคม	1	๑	๑	๑

ตารางที่ ๑๔ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง การทำมาหากินของคนไทย (ต่อ)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๔.๑๔	บุคคลไม่สามารถทำงานทุกสิ่งได้ด้วยตนเอง ต้องอาศัยซึ่งกันและกันทั้งในทางสินค้าและ บริการ	-	๑	๑	๑
๑๔.๑๕	สหกรณ์เป็นการรวมกลุ่มเพื่อรักษาผลประโยชน์ ร่วมกัน	-	-	-	๑

ตารางที่ ๑๔ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่อง การทำมาหากินของคนไทย ของหนังสือแบบเรียนชุดนี้ เรื่องที่ไม่ปรากฏคือ เรื่อง การบริการ (หลักสูตร ๒๕๒๑) เรื่องที่เน้นมากที่สุดคือเรื่อง การทำไร่ว่างส่วน ซึ่งมีปรากฏในแบบเรียนทั้ง ๔ เล่ม คือแบบเรียนเล่ม ๑-๒ บทที่ ๒ แบบเรียนเล่ม ๓ ตอนที่ ๕ ตอนที่ ๗ และแบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๖ และเรื่อง การทำนา ปรากฏในแบบเรียนเล่ม ๑ บทที่ ๒ แบบเรียนเล่ม ๒ บทที่ ๒ แบบเรียนเล่ม ๓ บทที่ ๑ และแบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๖ รองลงมาได้แก่เรื่อง การหักลดกรรมและอุตสาหกรรมในครอบครัว มีปรากฏในเล่ม ๓ ตอนที่ ๕ และแบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๖

สำหรับแนวคิด มีครบทุกข้อ แนวคิดข้อที่เน้นมากที่สุด คือ ข้อ ๑๔.๒ ข้อ ๑๔.๓ ข้อ ๑๔.๔ ข้อที่มีความถี่สูง คือ ข้อ ๑๔.๑ อาชีพที่สุจริตทุกอาชีพมีความสำคัญต่อชุมชนและมีเกียรติ เป็นการปลูกฝังค่านิยมในการทำงาน ซึ่งปรากฏในเล่ม ๓ แนวคิดข้อที่กล่าวถึงน้อยคือ ข้อ ๑๔.๑๕ สหกรณ์เป็นการรวมกลุ่มเพื่อรักษาประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งกล่าวถึงเพียงครั้งเดียว แต่ก็มีรายละเอียดมากพอควร

ตารางที่ ๑๕ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๕.	<u>การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๕.๑	การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ	-	-	๑	-
๑๕.๒	การออกกำลังกาย	๑	-	-	-
๑๕.๓	การพักผ่อน	-	-	๑	-
๑๕.๔	อาหารที่ควรรับประทาน	-	-	๑	-
	<u>แนวคิด</u>				
๑๕.๕	ผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ช่วยให้มีอายุยืน	๑	-	๒	-

ตารางที่ ๑๕ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ ของแบบเรียนชุดนี้ มีเนื้อหาครบทุกเรื่อง ส่วนใหญ่ปรากฏอยู่ในแบบเรียนเล่ม ๓ เรื่องการออกกำลังกาย มีในแบบเรียนเล่ม ๑

สำหรับแนวคิดเรื่องนี้มีครบ

ตารางที่ ๑๖ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง คุณธรรมและค่านิยม

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	รวม			
		๑	๒	๓	๔
๑๖.	<u>คุณธรรมและค่านิยม</u>				
๑๖.๑	เบญจศีล เบญจธรรม	๕	1	๑	๑
๑๖.๒	ความเมตตากรุณา	1	1	๑	1
๑๖.๓	อบายมุขและการ เว้นจากอบายมุข	1	1	1	๑
๑๖.๔	การไม่หลง เสพสิ่ง เสพคติให้โทษ	1	1	1	๑
๑๖.๕	การไม่ผูกปกและคำหยาบ	1	๑	1	1
๑๖.๖	ความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว	1	๑	๒	1
๑๖.๗	การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการ เสียสละ	1	๒	1	1
๑๖.๘	ความซื่อสัตย์สุจริต	1	๒	๓	1
๑๖.๙	ความเป็นผู้มี เหตุผล	1	1	๒	๑
๑๖.๑๐	ความรับผิดชอบ	1	1	๒	๑
๑๖.๑๑	ความขยันหมั่นเพียร	๑	๓	๒	๑
๑๖.๑๒	การออมทรัพย์	1	๑	๑	1
๑๖.๑๓	ความกตัญญูทดแทน	๑	๑	1	1
๑๖.๑๔	ความสามัคคี	๑	1	๑	1
๑๖.๑๕	ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา	1	๒	1	1
๑๖.๑๖	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1	1	๑	1
๑๖.๑๗	มารยาทต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติ	๑	๒	1	1
๑๖.๑๘	การปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น	1	๑	๑	1

ตารางที่ ๑๖ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง คุณธรรมและค่านิยม (ต่อ)

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
<u>แนวคิด</u>					
๑๖.๑๔	การควบคุมกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในศีลธรรม และชอบเขตที่ติงาม ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น จะทำให้สามารถสร้างประโยชน์แก่ตนและสังคมได้	๒	๒	๑	๑
๑๖.๒๐	เมื่อทุกคนมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและปฏิบัติได้จนเป็นนิสัยได้ชื่อว่า เป็นพลเมืองดีและมีคุณธรรม	๑	๓	๑	๑

ตารางที่ ๑๖ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่อง "คุณธรรมและค่านิยม" ของแบบเรียนชุดนี้ มีครบตามหลักสูตร เรื่องที่เน้นมากที่สุด คือ เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งปรากฏในแบบเรียนทั้ง ๔ เล่ม แบบเรียนเล่ม ๑ อยู่ในบทที่ ๖ เรื่อง ชีวิตในบ้าน แบบเรียนเล่ม ๒ อยู่ในบทที่ ๖ เรื่อง ประหยัดเงินเจริญสุข บทที่ ๘ เรื่อง ซื่อตรงคงความดี บทที่ ๑๓ เรื่อง คนเป็นพี่พี่แก่งคน แบบเรียนเล่ม ๓ ตอนที่ ๕ เรื่อง อาชีพที่สุจริต ตอนที่ ๗ เรื่อง คดีที่ทำได้ แบบเรียนเล่ม ๔ ตอนที่ ๘ เรื่อง หางทุกขสุขสันต์ แบบเรียนเล่มที่ ๓ มีความถี่มากที่สุด เนื้อหาเรื่องอื่น ๆ เน้นเท่ากัน คือมีปรากฏอยู่ในแบบเรียนเล่ม ๑, ๒, ๓, ๔ รองลงมาได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต มีปรากฏในแบบเรียนเล่ม ๒ และแบบเรียนเล่ม ๓ เรื่องที่กล่าวถึงน้อยที่สุดคือ เรื่อง อบายมุข และการเว้นจากอบายมุข เรื่องการไม่ลองเสพล้างเสฟตคิให้โทษ และเรื่อง การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

สำหรับแนวคิด เรื่อง คุณธรรมและค่านิยม มีครบทุกข้อ และมีปรากฏทุกเล่ม

ตารางที่ ๑๓ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง วันสำคัญที่ควรทราบ

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๓.	<u>วันสำคัญที่ควรทราบ</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๓.๑	วันสำคัญต่าง ๆ	1	1	1	๑
๑๓.๒	ประวัติความเป็นมาของวันสำคัญ	1	1	1	1
๑๓.๓	พิธีการและกิจกรรมที่ควรจัดในวันสำคัญ	1	1	1	1
	<u>แนวคิด</u>				
๑๓.๔	วันสำคัญต่าง ๆ มีที่มาต่าง ๆ กัน เมื่อถึงวันสำคัญนั้น ๆ เราควรจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการระลึกถึงความสำคัญของเหตุการณ์อันเป็นที่มาของวันนั้น ๆ	1	1	1	1

ตารางที่ ๑๓ แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง "วันสำคัญที่ควรทราบ" ของแบบเรียนชุดนี้ มีกล่าวถึงเรื่องวันสำคัญเพียงวันเดียว คือวันเฉลิมพระชนมพรรษา เนื้อหาข้ออื่น ๆ ไม่ปรากฏในแบบเรียนชุดนี้

สำหรับแนวคิดเช่นเดียวกัน คือไม่ปรากฏในแบบเรียนชุดนี้

ตารางที่ ๑๘ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ประเทศเพื่อนบ้าน

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๘.	<u>ประเทศเพื่อนบ้าน</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๘.๑	ประเทศเพื่อนบ้าน	-	-	-	-
๑๘.๒	ที่ตั้ง อาณาเขตติดต่อ	-	-	-	-
๑๘.๓	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน	-	-	-	-
	<u>แนวคิด</u>				
๑๘.๔	ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประเทศใกล้เคียง เพื่อเอาไว้อเปรียบเทียบและปรับปรุงบ้านเมืองของตนตลอดจนเพื่อความเข้าใจกันและกันมากขึ้น	-	-	-	-

ตารางที่ ๑๘ แสดงว่าเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง "ประเทศเพื่อนบ้าน" ของแบบเรียนชุดนี้ ทั้งเนื้อหาและแนวคิดไม่ปรากฏในแบบเรียนทั้ง ๔ เล่ม

ตารางที่ ๑๕ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ชาว เหตุการณ์ที่สำคัญ

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๑๕.	<u>ชาว เหตุการณ์ที่สำคัญ</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๑๕.๑	ชาวและเหตุการณ์ที่พบเห็นของในท้องถิ่น	-	-	-	๒
๑๕.๒	ชาวและ เหตุการณ์ที่เกิดจากคำบอกเล่าของผู้อื่น	-	-	-	-
๑๕.๓	ชาวจากวิทยุหรือโทรทัศน์	-	-	-	-
๑๕.๔	ชาวจากหนังสือพิมพ์	-	-	-	๔
๑๕.๕	การพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นและคำโฆษณา	-	-	-	-
๑๕.๖	การวิเคราะห์เหตุการณ์	-	-	-	๒
	<u>แนวคิด</u>				
๑๕.๗	ชาวและเหตุการณ์ ช่วยให้เรารับความเป็นไปของสังคมและบ้านเมือง กังเนนควรใครครองและคิดอย่างมีเหตุผลก่อนเชื่อชาวนั้น ๆ	-	-	-	๒

ตารางที่ ๑๕ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิด เรื่อง ชาวและเหตุการณ์ที่สำคัญในหนังสือแบบเรียนชุดนี้ มีปรากฏอยู่เฉพาะแบบเรียนเล่ม ๔ เท่านั้น เนื้อหาที่มีความถี่สูง คือชาวจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งปรากฏในตอนที่ ๓ (ฉันทเป็นคนไทย) ตอนที่ ๕ (เมืองที่ควรรู้จัก) รองลงมาคือชาวและเหตุการณ์ที่พบเห็นเองในท้องถิ่น ตอนที่ ๕ (เมืองที่ควรรู้จัก) และตอนที่ ๘ (ห่างทุกข์สุขสันต์ ทางนำไปสู่ความเสื่อม) ซึ่งมีความถี่เท่ากับการวิเคราะห์เหตุการณ์

สำหรับแนวคิด เรื่องชาวและเหตุการณ์ของแบบเรียนชุดนี้ มีอย่างเหมาะสม

ตารางที่ ๒๐ ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิด เรื่อง กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ที่	หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด	เล่ม			
		๑	๒	๓	๔
๒๐.	<u>กิจกรรมเสริมประสบการณ์</u>				
	<u>เนื้อหา</u>				
๒๐.๑	ปัญหาคณิต	-	-	๑๒	๑๖
๒๐.๒	การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	-	-	๑๒	๑๖
๒๐.๓	กิจกรรมเสริมความรู้	-	-	๑๒	๑๖
๒๐.๔	คำใหม่	๗	๑๒	๑๒	๑๖
	<u>แนวคิด</u>				
๒๐.๕	การรู้จักค้นคว้าหาความรู้ อยู่เสมอช่วยให้ เกิดทักษะในการแก้ปัญหา และตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล	-	-	X	X

ตารางที่ ๒๐ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาและแนวคิดเรื่องกิจกรรมเสริมประสบการณ์ของหนังสือแบบเรียนชุดนี้ มีครบทุกข้อ โดยเฉพาะแบบเรียนเล่ม ๓ และแบบเรียนเล่ม ๔ มีครบทุกข้อและทุกบท แบบเรียนเล่ม ๑ และแบบเรียนเล่ม ๒ มีปรากฏเพียงหัวข้อเดียว คือเรื่องคำใหม่

สำหรับแนวคิด เรื่องนี้ครบ และเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าเพื่อเสริมความรู้ และมีทักษะในการแก้ปัญหา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

ผลการประเมินเนื้อหาและแนวคิด

จากผลการพิจารณาและวิเคราะห์แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา
ทั้ง ๔ เล่ม แสดงให้เห็นว่าโดยทั่วไป แบบเรียนชุดนี้เนื้อหาและแนวคิดครอบคลุมเนื้อหาใน
หลักสูตรทั้ง ๔ หลักสูตรเกือบทั้งหมด คัดทั้งหมด ๑๘ เรื่อง (ตามตารางวิเคราะห์เนื้อหาและ
แนวคิด ๒๐ เรื่อง) ขาดไป ๒ เรื่อง คือเรื่องที่ ๑๗ วันสำคัญที่ควรทราบ และเรื่องที่ ๑๘
ประเทศเพื่อนบ้าน แต่หัวข้อย่อย ๆ บางเรื่อง ที่ไม่ปรากฏในเนื้อหาแบบเรียนชุดนี้คือ

๑. บ้าน ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยในบ้านอย่างง่าย ๆ
๒. โรงเรียน ได้แก่ แนวคิด เรื่อง โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นแหล่ง
เผยแพร่ข่าวสาร ความรู้และความเข้าใจที่ดีต่อกัน
๓. ชุมชนของเรา ได้แก่ เรื่องขนบธรรมเนียมและประเพณี และวัฒนธรรมที่สำคัญ
ของชุมชน

๔. โลกของเรา เนื้อหา

- ๔.๑ ส่วนประกอบของเปลือกโลก
- ๔.๒ ประโยชน์ของส่วนประกอบของเปลือกโลก
- ๔.๓ ประโยชน์ของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ โลก และดวงดาว

แนวคิด

- ๔.๔ ดิน หิน น้ำ ทราย อากาศ เป็นส่วนประกอบของเปลือกโลก
- ๔.๕ ดวงอาทิตย์ โลก ดวงจันทร์ ดวงดาว มีส่วนสัมพันธ์กัน และมีอิทธิพลต่อชีวิต

๕. พระมหากษัตริย์ไทย เนื้อหา

- ๕.๑ พระเจ้าอยู่หัว
- ๕.๒ พระเจ้าตากสินมหาราช
- ๕.๓ รัชกาลที่ ๕

แนวคิด

- ๕.๔ เพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นเพลงที่ไพเราะและบรรเลงเพื่อถวายความ
เคารพต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ องค์
รัชทายาท และผู้แทนพระองค์

๖. การทำมาหากินของคนไทย

๖.๑ การบริการ

๗. วันสำคัญที่ควรทราบ เนื้อหา

๗.๑ วันสำคัญต่าง ๆ

๗.๒ ประวัติความเป็นมาของวันสำคัญ

๗.๓ พิธีการและกิจกรรมที่ควรจัดในวันสำคัญ

แนวคิด

๗.๔ วันสำคัญต่าง ๆ มีที่มาต่าง ๆ กัน เมื่อถึงวันสำคัญนั้น ๆ เราควรจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการระลึกถึงความสำคัญของเหตุการณ์อันเป็นที่มาของวันนั้น ๆ

๘. ชาวและเหตุการณ์ที่สำคัญ

๘.๑ ชาวและเหตุการณ์เกิดจากคำบอกเล่าของผู้อื่น

๘.๒ ชาวจากวิทยุหรือโทรทัศน์

๘.๓ การพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นและคำโฆษณา

รายละเอียดการประเมินผลแบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา แต่ละเล่ม

มีดังนี้

๑. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๑ เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๘ บท

บทที่ ๑ เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของตนเอง

ภูมิใจในความเป็นคนไทย ใ้รักเมืองไทยและท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ และความสัมพันธ์ระหว่างญาติ

บทที่ ๒ เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวผู้เรียนเอง แต่ขยายออกไปถึงบ้าน เน้นเรื่อง

การปฏิบัติตนต่อพ่อแม่ พี่น้อง และตนเอง หน้าที่ของสมาชิกในบ้าน

บทที่ ๓-๘ ก็เช่นกันเป็นเรื่องเกี่ยวกับตนเอง หน้าที่ต่าง ๆ ในฐานะลูก ฐานะ

นักเรียน ตลอดจนระเบียบวินัยต่าง ๆ ที่จะให้เกื้อกับผู้เรียน

จุดเด่นของแบบเรียนเล่มนั้น คือ เนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตจริง ๆ ใกล้ ๆ ตัวเด็ก ทุกบท

เน้นให้ผู้เรียนสำนึกว่าตนเป็นคนไทย ปลุกฝังความรักชาติ ความกตัญญูกตเวทิต์ หน้าที่และความรับผิดชอบ

ในการประกอบอาชีพ เน้นคุณลักษณะนิสัย เหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับตัวเด็กทั้งสิ้น ท้ายบทได้รวบรวมคำที่เรียนใหม่ไว้ทุกบท

๒. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๓ บท เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเด็ก และเริ่มขยายไปสู่สังคมรอบตัวเด็ก ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ต่อจากแบบเรียนเล่ม ๑ เนื้อหาบทที่ ๑ เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเด็ก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน การพึ่งพาอาศัยกัน สอนให้รู้จักทิศ และประโยชน์ของทิศ นอกจากนั้นเน้นให้เขียนและอ่านแผนผังได้

เนื้อหาบทที่ ๒ บทที่ ๓ เป็นเรื่องของชุมชน กล่าวถึงภูมิประเทศของชุมชนระดับหมู่บ้าน และอำเภอ การติดต่อระหว่างหมู่บ้าน หน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ระดับหมู่บ้าน อำเภอ เรื่องที่เนิ่นมากคือ เรื่องการประกอบอาชีพของคนในชุมชน และการรักษาสาธารณสุข เรื่องที่น่าจะกล่าวคือขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชน แต่ไม่ปรากฏในแบบเรียนเล่มนี้ เนื้อหาของทั้งสองบทนี้ ปลุกฝังให้รู้เรียนได้ตระหนักถึงหน้าที่ของแต่ละบุคคลว่ามีความสำคัญต่อสังคมมาก

เนื้อหาบทที่ ๔ บทที่ ๕ เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนและมารยาทต่าง ๆ โดยเฉพาะมารยาทในการพูด การแสดงความเคารพในโอกาสต่าง ๆ การรักษาหน้าที่ และรับผิดชอบต่อส่วนรวม ช่วยให้มีสุขและปลอดภัย

บทที่ ๖ ถึงบทที่ ๘ กล่าวถึงเรื่องความขยันหมั่นเพียร การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการประหยัด การเพิ่มพูนรายได้ให้กับครอบครัว เน้นให้เห็นว่า การใช้จ่ายอย่างประหยัดทำให้ครอบครัวมีสุขไม่ต้องเป็นหนี้ ตลอดจนเน้นเรื่องการไม่ประมาท ความซื่อตรง การรักษาคำพูด และการรักษาเวลา เป็นสิ่งสำคัญ

บทที่ ๙ ถึงบทที่ ๑๑ เนื้อหาเป็นการปลุกฝังให้รู้เรียนได้ตระหนักว่าการเคารพและระลึกถึงผู้มีพระคุณเป็นลักษณะของคนดี แนวทางใหญ่เรียนได้รู้จักวิถีการเลือกยูแทน เน้นให้มีความภาคภูมิใจในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ให้ความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นผู้เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

บทที่ ๑๒ ถึงบทที่ ๑๓ เนื้อหาเกี่ยวกับการฟังพหุอาศัยกัน ต่อเนื่องจากเล่ม ๑ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจดีขึ้น มีความซาบซึ้ง มีศรัทธา ทำให้เกิดทักษะทัศนคติและความคิด เป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูง และนำไปใช้ในสังคมของผู้เรียนได้ ไม่ว่าจะในสถาบันครอบครัว ชุมชน อำเภอหรือจังหวัดก็ตาม ทุกคนต้องฟังพหุอาศัยกัน ท้ายบทมีการรวบรวมคำศัพท์ใหม่ที่เรียนต่อจากเล่ม ๑ ไว้ทุกบท เนื้อหาทุกบททุกตอน เหมาะสมกับผู้เรียน โดยใช้ภาพประกอบคำอธิบายทำให้เข้าใจดี

๓. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๓ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หน่วย เนื้อหาแต่ละหน่วย เรียงตามลำดับความยากง่าย

หน่วยที่ ๑ เรื่องฉันเป็นคนไทย แบ่งเป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ เน้นให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น ลักษณะภูมิประเทศ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมกับการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น วัฒนธรรม ระเบียบประเพณีต่างๆ ของแต่ละท้องถิ่น เน้นการใช้สัญลักษณ์ การอ่าน และการเขียนแผนที่ เนื้อหากล่าวถึงการกระจายกันอยู่ของประชากรในภาคเหนือ ผลผลิตของภาคเหนือที่แตกต่างกันไปแต่ละท้องถิ่น และพิธีกรรมบางอย่างของแต่ละท้องถิ่น

ตอนที่ ๒ การปกครองท้องถิ่น เน้นให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ที่ทุกคนในสังคมและทุกอาชีพมีหน้าที่รับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตน และของส่วนรวม ให้ความรู้ในการบริหารราชการแผ่นดิน ปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตย

หน่วยที่ ๒ บ้านเมืองของเรา

ตอนที่ ๓ เรื่องการติดต่อสัมพันธ์ กล่าวถึงประเภทของการคมนาคม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือการไปมาติดต่อ การขนส่ง และ การติดต่อสื่อสาร ใ้กล่าวไว้อย่างละเอียดมาก พร้อมทั้งอัตราความเร็ว ค่าระวาง และค่าโดยสาร มีภาพประกอบชัดเจน

ตอนที่ ๔ สมบัติของชาติไทย ตอนที่ ๔ นี้เน้นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและวิธีสงวนทรัพยากรธรรมชาติอย่างละเอียด

หน่วยที่ ๓ ชีวิตที่มีความสุข กล่าวถึงอาชีพต่างๆ ของคน เน้นให้เห็นว่า อาชีพที่สุจริตทุกอาชีพมีเกียรติ ปลุกฝังให้มีความรักในการทำงาน และช่วยเหลืองานบ้านจนเป็นนิสัย ตลอดจนชี้ให้เห็นว่าทุกคนอยู่ในสังคมของตนได้อย่างมีความสุข เพราะทุกคนต้องฟังพหุอาศัยกัน ไม่ว่าจะอาชีพใดก็ตาม

ตอนที่ ๖ ปลอดภัยสบายจิต การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ เนื้อหาตอนนี้ กล่าวถึง การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ และการป้องกันโรคภัยที่เกิดขึ้น ตลอดจนภัยที่เกิดจาก โจรผู้ร้าย

ตอนที่ ๗ คิคคี ทำดี เนื้อหาตอนนี้กล่าวถึงการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุข การถนอมน้ำใจกันของเพื่อนบ้าน และวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน ความขยัน หมั่นเพียรในการทำงาน

ตอนที่ ๘ คนดีของโลก ตอนนี้เน้นเรื่อง คนดีของโลก กล่าวถึงศาสนาที่คน ในท้องถิ่นนับถือ การปฏิบัติตนและคำสอนที่เป็นหลักปฏิบัติ

ตอนที่ ๙ บรรพชนไทย กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต เน้นให้เห็นความ กล่าหาญ เสียสละ อุดม ของพระมหากษัตริย์ไทยและบรรพบุรุษของคนในท้องถิ่น ที่ได้ทำประโยชน์ แก่ประเทศและท้องถิ่น เป็นการปลูกใจให้รู้เรียนเกิดศรัทธาและยึดถือเป็นตัวอย่าง มีบางเรื่องที่ไม่ปรากฏคือเรื่องพระเจ้าอู่ทองและรัชกาลที่ ๕

ตอนที่ ๑๐ ประชาธิปไตยในชีวิต เนื้อหากล่าวถึง สิทธิเสรีภาพในฐานะที่เป็น คนไทย ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ปลูกฝังแนวคิดประชาธิปไตยเรื่องสิทธิต่าง ๆ เช่น สิทธิในการ เป็นเจ้าของประเทศ และมีหน้าที่ป้องกันเอกราช สิทธิในการศึกษา เช่น หน้า ๑๒๐ กล่าวว่า "เกิดเป็นไทยแล้วมีสิทธิศึกษาศึกษา....." สิทธิและเสรีภาพในการพูด เช่น หน้า ๑๒๑ กล่าวว่า ".....เมื่อรู้สึกสิ่งซึ่งถึงสิ่งใด ก็พูดออกไปบ้างตั้งใจบ่ง....." มีความเสมอภาค มีเสรีภาพในการ เลื่อนนับถือศาสนาใด ๆ..... ฯลฯ" เน้นเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น ปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การขึ้นทะเบียนทหาร การทำบัตรประชาชน การเลือกผู้แทนราษฎร

แบบเรียนเล่ม ๓ นี้ไม่มีการสรุปออกมาให้เห็นเด่นชัด แต่สอดแทรกในรูปของเพลงทุกตอน จุดเด่นของแบบเรียนเล่มนี้ คือ มีกิจกรรมหลายบท เป็นเพลง ปัญหาภาคคิด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เกม กิจกรรมเสนอแนะ บัญชีคำศัพท์ไทย

๔. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๔ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ หน่วย หน่วยที่ ๑ ฉับเป็นคนไทย แบ่งออกเป็น ๔ ตอน

ตอนที่ ๑ เรื่องแผ่นดินไทย กล่าวถึงที่ตั้งของประเทศไทย อาณาเขตติดต่อ ขนาด และเนื้อที่ของประเทศไทย ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ ในภาคต่าง ๆ ของประเทศ ที่มีอิทธิพล

ต่อการประกอบอาชีพของประชากร มีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชากร กล่าวถึงทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ เช่น ภูเขา แม่น้ำ เขื่อน ดิน น้ำ แร่ ป่าไม้ และวิธีสงวนทรัพยากรธรรมชาติ เนื้อหาเหล่านี้ใช้คำอธิบายง่าย ๆ ที่ทำให้เข้าใจง่าย ให้แนวคิดด้านการใช้และการสงวนทรัพยากรอย่างระมัดระวังและมีประโยชน์ เน้นให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลทางด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ ๒ ประชากรไทย กล่าวถึงความหมายของชนชาติไทยว่า คือคนที่อยู่บนผืนแผ่นดินไม่ว่าจะอยู่ที่ใด หรือพูดภาษาใด ล้วนเป็นคนไทย และยังกล่าวถึงการก่อตั้งกรุงสุโขทัย คนไทยเชื้อชาติต่าง ๆ กัน ศาสนาและลัทธิต่าง ๆ ในเมืองไทย และเอกลักษณ์ของคนไทย ตอนที่ ๓ เรื่องใดโดยเฉพาะ

ตอนที่ ๓ ฉันเป็นคนไทย คนไทยช่วยชาติไทย ตอนที่ ๓ กล่าวถึง เรื่องการปกครอง กฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมาย เกี่ยวกับการเป็นทหาร การเสียภาษีอากร ความจำเป็นที่ต้องมีกฎข้อบังคับ กฎหมาย และรัฐธรรมนูญ เพื่อความสงบสุขของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้แนวคิดครบทั้ง ๒ ข้อ และที่เนิ่นมากคือแนวคิดข้อ ๑๒.๘

ตอนที่ ๔ การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เน้นเรื่องสิทธิหน้าที่และการปฏิบัติตามกฎหมาย กล่าวถึงวิธีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เริ่มแต่เรื่องการคำนึงถึงนโยบายของพรรค ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ คุณสมบัติของผู้ที่สมัครรับเลือกตั้ง วิธีการลงคะแนนจะอย่างไร มีกี่ชั้น กล่าวไว้ชัดเจนดีมาก คำอธิบายสั้น ๆ เข้าใจดี เน้นให้เห็นความสำคัญ ตลอดจนผลดี ผลเสียของการรับสมัคร ให้แนวคิดเรื่องประชาธิปไตย

หน่วยที่ ๒ เรื่องบ้านเมืองของเรา

ตอนที่ ๕ เมืองที่ควรรู้จัก กล่าวถึง กรุงเทพมหานคร และเมืองอื่น ๆ ที่มีชาวเขาอยู่ ไค้แก่ ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี เพชรบุรี เชียงใหม่ เชียงราย ในด้านความสำคัญ ประวัติความเป็นมา ที่ตั้งของเมือง อาชีพต่าง ๆ สถานที่สำคัญ ทรัพยากรธรรมชาติและแผนที่ที่ตั้งของเมือง จุดเด่นของหน่วยนี้ คือให้คำอธิบายกระทัดรัดและแนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ การดำรงชีวิต จังหวัดรู้จักใช้ทรัพยากรเหล่านี้อย่างระมัดระวัง และอย่างประหยัด

กล่าวได้ว่า เนื้อหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแบบเรียนชุดนี้ มีลักษณะดีเด่นหลายประการคือ มีความต่อเนื่องกันในแต่ละบทแต่ละตอน เนื้อเรื่องแต่ละบทเชื่อมโยงกันดี เรียงตามลำดับจากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กไปสู่สิ่งที่ไกลตัวเด็ก จัดตามลำดับประสบการณ์ที่เด็กควรจะได้รับ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ตรงและชัดเจน สอดคล้องกับหลักสูตร เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมครบถ้วน และยังสอดแทรกค่านิยม คุณธรรมทางสังคม ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันไว้อย่าง

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน

การเสนอผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนนี้ ได้แยกแยะไว้เป็น ๔ ส่วน คือ ข้อความทั่วไป เนื้อหาวิชา วิธีการเขียน และการจัดทำรูปเล่ม ส่วนการประเมินผลคุณลักษณะของแบบเรียนแต่ละเล่ม จะกล่าวภายหลังอีกตอนหนึ่ง

เกณฑ์ใช้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนนี้

๑. เกณฑ์การแบ่งคะแนน จากคะแนนเต็ม ๑,๐๐๐ คะแนน
 - ๑.๑ เนื้อหาวิชา ๔๕๐ คะแนน
 - ๑.๒ วิธีการเขียน ๓๐๐ คะแนน
 - ๑.๓ การจัดทำรูปเล่ม ๒๕๐ คะแนน
๒. เกณฑ์การพิจารณาคะแนน จากคะแนนเต็ม ๑,๐๐๐ คะแนน

๘๐๐ - ขึ้นไป	ดีมาก
๗๖๐ - ๗๘๘	ดี
๖๗๐ - ๗๕๘	ใช้ได้
๖๐๐ - ๖๗๘	ควรปรับปรุง
๕๕๐ - ๕๘๘	ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

๓. เกณฑ์การพิจารณาคะแนนด้านต่าง ๆ

การประเมินค่า	เนื้อหาวิชา	วิธีการเขียน	การจัดทำรูปเล่ม
	๔๕๐	๓๐๐	๒๕๐
ดีมาก	๓๖๐ - ๔๕๐	๒๔๐ - ๓๐๐	๒๐๐ - ๒๕๐
ดี	๓๔๒ - ๓๕๙	๒๒๘ - ๒๓๙	๑๙๐ - ๑๙๙
ใช้ได้	๓๐๖ - ๓๔๑	๒๐๔ - ๒๒๗	๑๗๐ - ๑๘๙
ควรปรับปรุง	๒๗๐ - ๓๐๕	๑๘๐ - ๒๐๓	๑๕๐ - ๑๖๙
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	๑๙๘ - ๒๖๙	๑๓๒ - ๑๗๙	๑๑๐ - ๑๔๙

๔. เกณฑ์การพิจารณาคะแนนย่อย

การประเมินค่า	คะแนน			
	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
ดีมาก	๙ - ๑๐	๑๓ - ๑๕	๑๗ - ๒๐	๒๑ - ๒๕
ดี	๗ - ๘	๑๐ - ๑๒	๑๓ - ๑๖	๑๖ - ๒๐
ใช้ได้	๕ - ๖	๗ - ๙	๙ - ๑๒	๑๑ - ๑๕
ควรปรับปรุง	๓ - ๔	๔ - ๖	๕ - ๘	๖ - ๑๐
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	๑ - ๒	๑ - ๓	๑ - ๔	๑ - ๕

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนนี้ดังต่อไปนี้

๑. ข้อความทั่วไป รายละเอียดของแบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา

ทั้ง ๔ เล่ม

- ๑.๑ ข้อหนังสือ แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๑
 ชื่อผู้แต่ง แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สำนักพิมพ์ คอน บอส์โก การพิมพ์
 ครั้งที่พิมพ์ - ปีที่พิมพ์ - จำนวนเล่ม -
 ราคา (ไม่จำหน่าย)
 จำนวนหน้า ๕๒ หน้า จำนวนบท ๘ บท
 ขนาด กว้าง ๑๖ ซม. ยาว ๒๑ ซม. หน้า ๒๒ ซม.
- ๑.๒ ข้อหนังสือ แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๒
 ชื่อผู้แต่ง แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สำนักพิมพ์ คอน บอส์โก การพิมพ์
 ครั้งที่พิมพ์ - ปีที่พิมพ์ - จำนวนเล่ม -
 ราคา (ไม่จำหน่าย)
 จำนวนหน้า ๖๐ หน้า จำนวนบท ๑๓ บท
 ขนาด กว้าง ๑๖ ซม. ยาว ๒๑ ซม. หน้า ๒๒ ซม.
- ๑.๓ ข้อหนังสือ แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๓
 ชื่อผู้แต่ง แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สำนักพิมพ์ คอน บอส์โก การพิมพ์
 ครั้งที่พิมพ์ - ปีที่พิมพ์ - จำนวนเล่ม -
 ราคา (ไม่จำหน่าย)
 จำนวนหน้า ๑๒๕ หน้า จำนวนบท ๑๐ บท
 ขนาด กว้าง ๑๖ ซม. ยาว ๒๑ ซม. หน้า ๑ ซม.

- ๑.๘ ชื่อหนังสือ แบบเรียนสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๔
 ชื่อผู้แต่ง แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ครั้งที่พิมพ์ - ปีที่พิมพ์ ๒๕๒๐ จำนวนเล่ม -
 ราคา (ไม่จำหน่าย)
 จำนวนหน้า ๑๑๕ หน้า จำนวนบท ๑๐ บท
 ขนาด กว้าง ๑๖ ซม. ยาว ๒๑ ซม. หน้า ๑ ซม.

เกณฑ์การพิจารณาคะแนน

ในการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนค่านิยมหาวิชา ได้ตั้งเกณฑ์เพื่อใช้พิจารณา
 คะแนนในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

	เนื้อหาวิชา			
	ความเหมาะสม	การจัดแบ่ง	ความยากง่าย	การคำนึงถึง
	ทั่วไป	เนื้อหา		หลักจิตวิทยา
	๑๕๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
ดีมาก	๑๒๐ - ๑๕๐	๘๐ - ๑๐๐	๘๐ - ๑๐๐	๘๐ - ๑๐๐
ดี	๑๑๕ - ๑๑๙	๗๖ - ๗๙	๗๖ - ๗๙	๗๖ - ๗๙
ใช้ได้	๑๐๒ - ๑๑๓	๖๘ - ๗๕	๖๘ - ๗๕	๖๘ - ๗๕
ควรปรับปรุง	๙๐ - ๑๐๑	๖๐ - ๖๗	๖๐ - ๖๗	๖๐ - ๖๗
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	๖๖ - ๘๙	๕๕ - ๕๙	๕๕ - ๕๙	๕๕ - ๕๙

๒. เนื้อหาวิชา

ตารางที่ ๒๑ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนสังคมศึกษา
ชั้นเนื้อหาวิชา

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
เนื้อหาวิชา	๕๕๐				
๑. ความเหมาะสมทั่วไป	(๑๕๐)	(๑๒๕.๘)	(๑๒๗)	(๑๒๘.๘)	(๑๒๕.๖)
ตรงตามหลักสูตรทั้ง ๔ หลักสูตร	๑๕	๑๒.๒	๑๒.๖	๑๒.๘	๑๒
ง่ายต่อการเข้าใจของนักเรียน	๒๐	๑๗.๒	๑๗	๑๕.๖	๑๖.๘
ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง	๒๐	๑๗	๑๗.๖	๑๗.๘	๑๖.๘
ทันต่อเหตุการณ์	๑๐	๘.๒	๘.๒	๘.๒	๘.๒
นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	๑๕	๑๓	๑๓	๑๒	๑๒.๖
น่าสนใจสำหรับนักเรียน	๑๕	๑๓	๑๒.๖	๑๒	๑๒.๒
มีแนวคิดที่ถูกต้อง	๒๐	๑๘	๑๗.๘	๑๗	๑๗.๖
อธิบายความหมายและประเภทของนักเรียน	๑๐	๗.๘	๘.๘	๘.๘	๘.๘
สัมพันธ์กับวิชาอื่น	๑๐	๘	๘.๒	๘.๒	๘
มีทักษะพื้นฐานครบถ้วน	๑๕	๑๑.๘	๑๒	๑๒.๘	๑๓
๒. การจัดแบ่งเนื้อหา	(๑๐๐)	(๘๕.๒)	(๘๕.๖)	(๘๕)	(๘๘.๖)
ไม่ซ้ำซ้อน	๒๕	๒๒.๒	๒๒.๒	๒๒.๘	๒๒.๒
มีความต่อเนื่องในแต่ละบท	๒๕	๒๒.๒	๒๒.๒	๒๑.๖	๒๑.๘
ครอบคลุมเนื้อหาแต่ละชั้น	๒๕	๑๙.๒	๑๙.๒	๒๐.๖	๒๐
ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบท					
เหมาะสม	๒๕	๒๑.๖	๒๒	๒๐.๘	๒๐.๖

ตารางที่ ๒๑ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนสังคมศึกษา
ชั้น
คานเนื้อหา (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๓. ความยากง่ายของเนื้อหา	(๑๐๐)	(๘๖)	(๘๕.๒)	(๘๕)	(๘๒.๖)
> มีการเรียงลำดับก่อนหลัง	๒๕	๒๒.๔	๒๒	๒๑.๘	๒๑.๖
> ใช้ประโยคและคำศัพท์เหมาะสมกับผู้เรียน	๒๕	๒๑.๒	๒๐.๘	๒๑.๒	๑๘
> เหมาะสมกับชั้นและวัย	๒๕	๒๐.๘	๒๑.๒	๒๐.๒	๒๑
> ให้อัญมุลประกอบที่ทำให้เข้าใจเนื้อหาภายใน	๒๕	๒๑.๔	๒๑.๒	๒๑.๘	๒๒
๔. การคำนึงถึงหลักจิตวิทยา	(๑๐๐)	(๘๔.๔)	(๘๖)	(๘๔.๖)	(๘๔.๔)
> ตรงตามความสนใจของนักเรียน	๒๐	๑๖.๒	๑๓.๔	๑๓	๑๖.๘
> สอดคล้องกับหลักการสอน	๒๐	๑๓.๒	๑๓	๑๓.๔	๑๓.๒
> สัมเหตุผล	๒๐	๑๓.๔	๑๓.๘	๑๓.๘	๑๖.๘
> เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน	๒๐	๑๓.๖	๑๓.๘	๑๖.๔	๑๓
> ชวนให้คิดหาเหตุผล	๒๐	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖.๖
รวมคะแนน	๔๕๐	๓๘๑.๔	๓๘๓.๘	๓๗๕.๔	๓๗๓.๒

จากตารางที่ ๒๑ แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะของหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขาศึกษา เมื่อพิจารณาในด้านเนื้อหาแล้วอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความเหมาะสมทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เนื้อหาส่วนใหญ่ตรงตามหลักสูตรทั้ง ๔ ให้แนวคิดถูกต้อง มีทักษะพื้นฐานครบถ้วน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านการจัดแบ่งเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ดีมากทั้ง ๔ เล่ม คือได้คะแนนเฉลี่ย ๘๕.๒, ๘๕.๖, ๘๕.๐ และ ๘๔.๖ ตามลำดับ เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน มีความต่อเนื่องกันในแต่ละบทแต่ละตอน

ความยากง่ายของเนื้อหา ได้คะแนนเฉลี่ย ๘๖, ๘๕.๒, ๘๕ และ ๘๒.๖ ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีการเรียงลำดับความยากง่าย ใช้ประโยคคำศัพท์เหมาะสมกับผู้เขียน ข้อมูลที่ประกอบเนื้อหาในแต่ละเรื่อง ทำให้เข้าใจง่าย มีบางเรื่องที่ยากเกินไปสำหรับนักเรียนชาวเขา โดยเฉพาะเล่ม ๓ และเล่ม ๔

การดำเนินถึงหลักจิตวิทยา อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ได้คะแนนเฉลี่ย ๘๔.๔, ๘๖, ๘๔.๖, และ ๘๔.๔ เนื้อหาทั้ง ๔ เล่ม ตรงตามความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน

วิธีการเขียน

ในการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนด้านวิธีเขียน ได้ตั้งเกณฑ์ไว้เพื่อพิจารณาคะแนนในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การประเมินค่า	วิธีการเขียน			
	ความเหมาะสมทั่วไป ๑๕๐	สรุปบทเรียน ๓๐	กิจกรรมท้ายบทหรือและแบบฝึกหัด ๓๐	คู่มือครู ๕๐
ดีมาก	๑๒๒ - ๑๕๐	๒๔ - ๓๐	๕๕ - ๓๐	๔๐ - ๕๐
ดี	๑๑๔ - ๑๑๘	๒๒ - ๒๓	๕๓ - ๕๕	๓๘ - ๓๙
ใช้ได้	๑๐๒ - ๑๑๓	๒๐ - ๒๑	๕๓ - ๕๒	๓๔ - ๓๗
ควรปรับปรุง	๙๐ - ๑๐๑	๑๘ - ๑๙	๕๒ - ๕๖	๓๐ - ๓๓
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	๖๖ - ๘๙	๑๓ - ๑๓	๓๐ - ๔๑	๒๒ - ๒๙

๓. วิธีการ เขียน

ตารางที่ ๒๒ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน คำนวณวิธีการ เขียน

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	ได้			
		๑	๒	๓	๔
วิธีการ เขียน	๓๐๐				
๑. ความเหมาะสมทั่วไป	๑๕๐	๑๒๐.๘	๑๒๑.๘	๑๓๒.๖	๑๒๙.๖
๑) ให้คำอธิบายชัดเจน	๒๕	๒๑.๘	๒๑.๘	๒๑.๖	๒๑.๘
๒) มีตัวอย่างประกอบคำอธิบายชัดเจน๒๕		๒๑.๘	๒๒	๒๑.๖	๒๒
๓) ส่งเสริมให้คิดค้นคว้าเพิ่มเติม	๒๕	๑๓.๘	๑๖.๘	๒๒.๘	๒๑.๒
๔) ใช้ประโยคและคำศัพท์ที่ถูกต้อง	๒๕	๒๐.๘	๒๐.๘	๒๑.๘	๒๐.๘
๕) เราให้เกิดการถกเถียงแสดง ความคิดเห็น	๒๕	๑๘.๖	๑๘.๘	๒๒.๒	๒๑
๖) แสดงแนวคิดไว้วางใจ	๒๕	๒๐.๘	๒๒.๘	๒๓	๒๓.๒
๒. การสรุปบทเรียน	(๓๐)	(๒๖.๒)	(๒๘)	(๑๙.๖)	(๘.๒)
๑) มีสรุปท้ายบทอย่างสม่ำเสมอ	๑๐	๘.๖	๓.๒	๕.๘	๑๑.๘
๒) สรุปได้ใจความชัดเจน	๑๐	๓.๘	๘	๖.๒	๑.๘
๓) ให้แนวคิดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก	๑๐	๘.๘	๘.๘	๓.๖	๑.๘
๓. กิจกรรมท้ายบทหรือแบบฝึกหัด	๓๐	๐	๐	(๖๒)	(๖๒)
๑) มีกิจกรรมท้ายบทหรือและ แบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ	๑๐	๐	๐	๑๐	๑๐
๒) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ บทเรียนและครอบคลุมเนื้อหา	๑๐	๐	๐	๘.๘	๘.๘

ตารางที่ ๒๒ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน คำนวณวิธีการเขียน (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย			
		๑	๒	๓	๔
๑) เหมาะสมกับระดับชั้นและช่วย					
เสริมสร้างทัศนคติที่ดี	๑๐	๐	๐	๘.๒	๘.๒
ช่วยฝึกทักษะ เพิ่มเติม	๑๐	๐	๐	๕	๕
๒) เรียงตามลำดับความยากง่าย	๑๐	๐	๐	๘	๘.๘
๓) สามารถนำไปใช้กับวิชาอื่นและ					
ชีวิตประจำวัน	๑๐	๐	๐	๘	๘.๒
เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์					
แนะนำไปสู่การค้นคว้าเพิ่มเติม	๑๐	๐	๐	๕	๘.๘
๔. คู่มือครู (๕๐)		-	-	-	-
ให้คำอธิบายชัดเจน	๑๐	-	-	-	-
เสนอแนะขั้นตอนในการเรียน					
การสอนไว้ครบถ้วน	๑๐	-	-	-	-
เหมาะสมกับสภาพการเรียน					
การสอน	๑๐	-	-	-	-
เสนอแนะแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	๑๐	-	-	-	-
มีการจัดทำรูปเล่มโดยทั่วไป					
เหมาะสม	๑๐	-	-	-	-
รวมคะแนน	๓๐๐	๑๘๓	๑๘๕.๘	๒๑๘.๒	๑๘๕.๘

ตารางที่ ๒๒ แสดงให้เห็นว่า แบบเรียนสังคมศึกษาชุดนี้ เมื่อพิจารณาในด้านวิธีการเขียนแล้ว ได้คะแนนเฉลี่ย ๑๘๗ คะแนน ๑๘๕.๘ คะแนน ๒๑๘.๒ คะแนน ๑๘๕.๘ คะแนน ตามลำดับ เนื่องจากในด้านวิธีการเขียนแบ่งรายละเอียดออกเป็นความเหมาะสมทั่วไป การสรุปบทเรียน กิจกรรมท้ายบทและหรือแบบฝึกหัด คู่มือครูในการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนชุดนี้ ไม่ได้พิจารณาจากคู่มือครู เพราะคู่มือครูที่ใส่อยู่กับหนังสือชุดนี้ยังมีได้รวบรวมเป็นเล่มโดยสมบูรณ์ ทั้งนี้ เกิดจากการพิจารณาคะแนนด้านวิธีการเขียน จึงคิดเพียง ๒๕๐ คะแนน

จากตารางที่ ๒๒ แสดงให้เห็นว่า วิธีการเขียนหนังสือแบบเรียนชุดนี้ เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นวาคาเฉลี่ยของคะแนนแต่ละเล่มเป็นดังนี้ คือ ๑๘๗ คะแนน ๑๘๕.๘ คะแนน ๒๑๘.๒ คะแนน และ ๑๘๕ คะแนนตามลำดับ เล่ม ๑ และเล่ม ๒ อยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง ซึ่งรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

ความเหมาะสมทั่วไป ได้คะแนนเฉลี่ย ๑๒๐.๘ คะแนน ๑๒๑.๘ คะแนน ๑๓๒.๖ คะแนน และ ๑๒๕.๖ คะแนนตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มาก ให้คำอธิบายชัดเจน มีตัวอย่างประกอบที่ทำให้เข้าใจ แสดงแนวคิดไว้เด่นชัด ส่วนที่เด่นที่สุดคือ เล่ม ๓ และเล่ม ๔ แนะนำหนังสืออ่านประกอบเพื่อส่งเสริมการค้นคว้าเพิ่มเติม

การสรุปบทเรียน เล่ม ๑ และเล่ม ๒ อยู่ในเกณฑ์ที่มาก สรุปอย่างสม่ำเสมอได้ใจความชัดเจน เล่ม ๓ และเล่ม ๔ มีสรุปเป็นบางเรื่อง และอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง กิจกรรมท้ายบทและหรือแบบฝึกหัด ได้คะแนนเฉลี่ย ๐ คะแนน ๐ คะแนน ๖๒ คะแนน และ ๖๒ คะแนนตามลำดับ แสดงว่ากิจกรรมท้ายบทและหรือแบบฝึกหัดมีเฉพาะเล่ม ๓ และเล่ม ๔ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มาก แบบฝึกหัดเป็นแนวทางนำไปสู่การค้นคว้าเพิ่มเติม

คู่มือครู สำหรับคู่มือครูหนังสือชุดนี้ นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาประถมศึกษา (ผู้ช่วยผู้วิจัย) ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาเป็นผู้สร้างคู่มือครู เพื่อใช้ควบคู่กับหนังสือแบบเรียนชุดนี้ คู่มือที่สร้างขึ้นมี ๒ ลักษณะ คือ บันทึกการสอนรายชั่วโมง และแบบจำลองการสอน โดยได้มีการปรับปรุงแก้ไขตลอดมาตั้งแต่เริ่มโครงการ (๒๕๑๕-๒๕๒๐) และจะได้มีการรวบรวมให้เป็นเล่มที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ควบคู่กับแบบเรียนในโอกาสต่อไป

หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาชุดนี้ เมื่อพิจารณาเป็นส่วนรวมในด้านวิธีการเขียนเล่ม ๑ และเล่ม ๒ อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง โดยเพิ่มเติมกิจกรรมท้ายบทและหรือแบบฝึกหัดให้ครบทั้ง ๒ เล่ม เล่ม ๓ และเล่ม ๔ อยู่ในเกณฑ์ที่มาก

การจัดทำรูปเล่ม

ในการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ด้านการจัดทำรูปเล่มได้ตั้งเกณฑ์เพื่อพิจารณา
คะแนนในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การประเมินค่า	รูปเล่ม		
	รูปเล่ม	การพิมพ์	ภาพประกอบ
	๑๒๕	๘๐	๘๕
ดีมาก	๑๐๐ - ๑๒๕	๖๔ - ๘๐	๓๖ - ๘๕
ดี	๘๕ - ๙๙	๖๐ - ๖๓	๓๔ - ๓๕
ใช้ได้	๘๕ - ๙๘	๕๔ - ๕๘	๓๐ - ๓๓
ควรปรับปรุง	๗๕ - ๘๔	๔๘ - ๕๓	๒๗ - ๒๙
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	๕๕ - ๗๔	๓๕ - ๔๓	๑๘ - ๒๖

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. การจัดทำรูปเล่ม

ตารางที่ ๒๓ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ในด้านการจัดทำ
รูปเล่ม

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนน			
		๑	๒	๓	๔
การจัดทำรูปเล่ม	๒๕๐				
๑. รูปเล่ม	(๔๕)	(๓๘.๒)	(๓๘.๔)	(๓๙.๒)	(๓๙)
ขนาดเหมาะสมกับผู้ใช้	๑๕	๑๓.๘	๑๓.๘	๑๓.๘	๑๓.๘
ปกหนาและตึงกุกความสนใจ	๑๕	๑๒.๒	๑๒.๒	๑๒.๒	๑๒
เย็บเล่มหนาและประณีต	๑๕	๑๒.๒	๑๒.๔	๑๓.๒	๑๓.๒
๒. การพิมพ์	(๑๒๕)	(๑๑๐.๖)	(๑๐๖.๖)	(๑๑๐.๒)	(๑๑๒.๘)
คุณภาพของกระดาษ	๒๐	๑๙.๒	๑๙.๒	๑๙.๒	๑๘.๘
แบบและขนาดตัวอักษร เหมาะสม					
กับระดับชั้น	๒๐	๑๙.๔	๑๙.๔	๑๘	๑๘
มีการใช้ตัวอักษร เน้นความสำคัญ	๒๐	๑๕	๑๖.๒	๑๘.๒	๑๙
สะกดการันต์ถูกต้อง	๑๕	๑๕	๑๕	๑๔.๖	๑๒.๒
มีคำนำ	๑๕	๑๓	๑๓	๑๓	๑๓
ระบุปีและสถานที่พิมพ์	๑๕	๑๐.๔	๑๐.๔	๑๐.๔	๑๕
มีกรอบหน้าหนังสือเหมาะสม	๑๐	๘.๖	๘.๒	๘.๒	๘
มีสารบัญแสดงรายการละเอียด					
ของแต่ละบท	๑๐	๑๐	๙.๒	๘.๖	๘.๘

ตารางที่ ๒๓ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ในด้านการจัดทำ
รูปเล่ม (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๓. ภาพประกอบ	(๘๐)	(๓๑.๕)	(๓๐.๖)	(๒๕)	(๒๓.๒)
๓.๑ ชัดเจนน่าสนใจ	๑๐	๕.๖	๕	๘.๘	๗.๘
๓.๒ สัมพันธ์กับเนื้อหา	๑๐	๕.๕	๕.๕	๕	๕
๓.๓ เหมาะสมกับนักเรียน	๑๐	๕.๖	๕.๘	๕.๕	๘.๘
๓.๔ แสดงอาการเคลื่อนไหว	๑๐	๕	๕	๘.๖	๘.๖
๓.๕ มีสีสันงดงามสะดุดตา	๑๐	๕.๕	๕.๕	๕.๕	๕.๕
๓.๖ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	๑๐	๕.๘	๕.๒	๕.๖	๕.๒
๓.๗ มีจำนวนพอเหมาะกับเนื้อหา	๑๐	๕.๒	๕.๒	๕.๒	๕.๒
๓.๘ มีขนาดพอเหมาะกับหน้ากระดาษ	๑๐	๕.๕	๕.๖	๕.๒	๕.๒
รวม	๒๕๐	๒๒๐.๒	๒๑๕.๖	๒๑๘.๕	๒๑๕

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๓ ค่าเฉลี่ยจากรายที่ ๒๓ แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะของหนังสือแบบเรียนชุดนี้ ในด้านการจัดทำรูปเล่มอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยได้ค่าเฉลี่ย ๒๒๐.๒ คะแนน, ๒๑๕.๑ คะแนน, ๒๑๘.๔ คะแนน และ ๒๑๕ คะแนน โดยมีรายละเอียดต่างกัน ดังนี้

รูปเล่ม ได้ค่าเฉลี่ย ๓๘.๒ คะแนน, ๓๘.๔ คะแนน, ๓๘.๒ คะแนน และ ๓๘ คะแนน ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมากทั้ง ๔ เล่ม ขนาดเหมาะสมกับผู้เรียน เล่ม ๑ เล่ม ๒ ขนาดเท่ากัน เล่ม ๓, ๔ ขนาดหนากว่า ปกใช้กระดาษสีเขียวอ่อนหนาแข็งปานกลาง ภาพหน้าปกเล่ม ๑, ๒, ๔ เป็นภาพเกี่ยวกับเด็กชาวเขา เล่ม ๓ เป็นภาพวาดเกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญ ชาติ และศาสนา พิมพ์สอสี ๒ สี แดงกับน้ำเงิน การเย็บเล่ม เล่ม ๑, ๒ โคนทานเพราะเย็บสันกลาง กล้วยลวด เล่ม ๓, ๔ การเย็บเล่มประณีตทนทาน

การพิมพ์ ได้คะแนนเฉลี่ย ๑๑๐.๖ คะแนน, ๑๐๖.๖ คะแนน, ๑๑๐.๒ คะแนน และ ๑๑๒.๘ คะแนน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ใช้กระดาษปอนด์อย่างดีสีขาว แบบและขนาดของตัวอักษรเหมาะสม ตัวอักษรมี ๒ ลักษณะ เล่ม ๑ เล่ม ๒ เป็นลายมือเขียน โดยใช้ตัวอักษรของแผนกวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล่ม ๓ เล่ม ๔ เป็นตัวพิมพ์ที่ดีมีการใช้ตัวอักษร เน้นความสำคัญให้เห็นเด่นชัด การสะกดการันต์มีผิดพลาดบ้างเล็กน้อย

กรอบหน้าของหนังสือบางเล่มเวนนอยเกินไป เช่นเล่ม ๓, เล่ม ๔ สารบัญและหัวข้อเรื่องไม่เป็นแบบเดียวกัน เล่ม ๑ ไซบที่ เล่ม ๒ ไซบที่ภายในเล่ม มีแต่เลขแสดงบทที่อย่างเดียว ส่วนเล่ม ๓, เล่ม ๔ แบ่งเป็นตอน

ภาพประกอบ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ทั้ง ๔ เล่ม เป็นภาพวาดขาวดำ ไม่ดึงดูดความสนใจ มีภาพประกอบทุกเรื่องทุกหน้า ไม่มีคำอธิบายใต้อภาพ แต่เนื้อหาทุกตอน ทุกบท สัมพันธ์กับภาพทุกภาพ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ตารางที่ ๒๔ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	ได้			
		๑	๒	๓	๔
๑. เนื้อหาวิชา	๔๕๐				
๑.๑ ความเหมาะสมทั่วไป	(๑๕๐)	(๑๒๕.๘)	(๑๒๗)	(๑๒๙.๘)	(๑๒๕.๖)
ตรงตามหลักสูตรทั้ง					
๔ หลักสูตร	๑๕	๑๒.๒	๑๒.๖	๑๒.๘	๑๒
ง่ายต่อการเข้าใจของ					
นักเรียน	๒๐	๑๗.๒	๑๗	๑๕.๖	๑๖.๘
ถูกต้องตรงตามความ					
เป็นจริง	๒๐	๑๗	๑๗.๖	๑๗.๘	๑๖.๘
ทันต่อเหตุการณ์	๑๐	๘.๒	๘.๒	๘.๒	๘.๒
นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	๑๕	๑๓	๑๓	๑๒	๑๒.๖
น่าสนใจสำหรับนักเรียน	๑๕	๑๓	๑๒.๖	๑๒	๑๒.๒
มีแนวคิดที่ถูกต้อง	๒๐	๑๘	๑๗.๘	๑๗	๑๗.๖
ช่วยขยายความรู้และ					
ประสบการณ์ของนักเรียน	๑๐	๗.๘	๘.๘	๘.๘	๘.๘
สัมพันธ์กับวิชาอื่น	๑๐	๘	๘.๒	๘.๒	๘
มีทักษะพื้นฐานครบถ้วน	๑๗	๑๑.๘	๑๒	๑๒.๘	๑๓
๒. การจัดแบ่งเนื้อหา	(๑๐๐)	(๘๕.๒)	(๘๕.๖)	(๘๕)	(๘๘.๖)
ไม่ซ้ำซ้อน	๒๕	๒๒.๒	๒๒.๒	๒๒.๘	๒๒.๒
มีความต่อเนื่องในแต่ละบท	๒๕	๒๒.๒	๒๒.๒	๒๑.๖	๒๑.๘

ตารางที่ ๒๔ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๑. ครอบคลุมเนื้อหาแต่ละชั้น	๒๕	๑๙.๒	๑๙.๒	๒๐.๖	๒๐
๒. มีปริมาณเนื้อหาในแต่ละบท					
เหมาะสม	๒๕	๒๑.๖	๒๒	๒๐.๔	๒๐.๖
๓. ความยากง่ายของเนื้อหา	(๑๐๐)	(๘๖)	(๘๕.๒)	(๘๕)	(๘๒.๖)
มีการเรียบเรียงตามลำดับ					
ก่อนหลัง	๒๕	๒๒.๔	๒๒	๒๑.๘	๒๑.๖
ใช้ประโยคและคำศัพท์เหมาะสม					
กับผู้เรียน	๒๕	๒๑.๒	๒๐.๘	๒๑.๒	๑๘
เหมาะสมกับชั้นและวัย	๒๕	๒๐.๘	๒๑.๒	๒๐.๒	๒๑
ให้ข้อมูลประกอบที่ทำให้เข้าใจ					
เนื้อหาง่ายขึ้น	๒๕	๒๑.๔	๒๑.๒	๒๑.๘	๒๒
๔. การคำนึงถึงหลักจิตวิทยา	(๑๐๐)	(๘๔.๔)	(๘๖)	(๘๕.๒)	(๘๔.๔)
ตรงตามความสนใจของ					
นักเรียน	๒๐	๑๖.๒	๑๗.๔	๑๗	๑๖.๘
สอดคล้องกับหลักการสอน	๒๐	๑๗.๒	๑๗	๑๗.๔	๑๗.๒
สัมพันธ์	๒๐	๑๗.๔	๑๗.๘	๑๗.๘	๑๖.๘
เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน	๒๐	๑๗.๖	๑๗.๘	๑๖.๔	๑๗.๑
ชวนให้คิดหาเหตุผล	๒๐	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖.๖

ตารางที่ ๒๔ กระบวนการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เดิม			
		๑	๒	๓	๔

๒ วิธีการเขียน

	๓๐๐				
๑. ความเหมาะสมทั่วไป	(๑๕๐)	(๑๒๐.๘)	(๑๒๑.๘)	(๑๓๒.๖)	(๑๒๘.๖)
๑ ให้คำอธิบายชัดเจน	๒๕	๒๑.๘	๒๑.๘	๒๑.๖	๒๑.๘
๒ มีตัวอย่างประกอบคำอธิบาย					
ชัดเจน	๒๕	๒๑.๘	๒๒	๒๑.๖	๒๒
๓ ส่งเสริมให้คิดค้นคว้าเพิ่มเติม	๒๕	๑๗.๘	๑๖.๘	๒๒.๘	๒๑.๒
๔ ใช้ประโยคและคำศัพท์ที่ถูกต้อง	๒๕	๒๐.๘	๒๐.๘	๒๑.๘	๒๐.๘
๕ ระบุว่าเกิดการถกเถียงแสดง					
ความคิดเห็น	๒๕	๑๘.๖	๑๘.๘	๒๒.๒	๒๑
๖ แสดงแนวคิดไว้เด่นชัด	๒๕	๒๐.๘	๒๒.๘	๒๓.	๒๓.๒
๒. การสรุปบทเรียน	(๓๐)	(๒๖.๒)	(๒๘)	(๑๘.๖)	(๘.๒)
๑ มีสรุปท้ายบทอย่างสม่ำเสมอ	๑๐	๘.๖	๗.๒	๕.๘	๑.๘
๒ สรุปได้ใจความชัดเจน	๑๐	๗.๘	๘	๖.๒	๑.๘
๓ ให้แนวคิดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก	๑๐	๘.๘	๘.๘	๗.๖	๑.๘
๓. กิจกรรมท้ายบทและหรือแบบฝึกหัด	(๓๐)	(๐)	(๐)	(๖๒)	(๖๒)
๑ มีกิจกรรมท้ายบทและหรือแบบ					
ฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ	๑๐	๐	๐	๑๐	๑๐

ตารางที่ ๒๔ เกณฑ์เกณฑ์การวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	ได้			
		๑	๒	๓	๔
๑. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ					
๑.๑) บทเรียนและกรอบคลุมเนื้อหา	๑๐	๐	๐	๕.๘	๕.๘
๑.๒) เหมาะสมกับระดับชั้นและช่วย					
๑.๒.๑) เสริมสร้างทัศนคติที่ดี	๑๐	๐	๐	๘.๒	๘.๒
๑.๒.๒) ช่วยฝึกทักษะเพิ่มเติม	๑๐	๐	๐	๕	๕
๑.๓) เรียงตามลำดับความยากง่าย	๑๐	๐	๐	๘	๘.๘
๑.๔) สามารถนำไปใช้กับวิชาอื่นและ					
๑.๔.๑) ชีวิตประจำวัน	๑๐	๐	๐	๘	๘.๒
๑.๕) เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์					
๑.๕.๑) แนะนำไปสู่การค้นคว้าเพิ่มเติม	๑๐	๐	๐	๕	๘.๘
๒. คู่มือครู	(๕๐)	-	-	-	-
๒.๑) ให้คำอธิบายชัดเจน	๑๐	-	-	-	-
๒.๒) เสนอแนะขั้นตอนในการเรียน					
๒.๒.๑) การสอนไว้ครบถ้วน	๑๐	-	-	-	-
๒.๓) เหมาะสมกับสภาพการเรียน					
๒.๓.๑) การสอน	๑๐	-	-	-	-
๒.๓.๒) เสนอแนะแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	๑๐	-	-	-	-
๒.๔) มีการจัดทำรูปเล่มโดยทั่วไป					
๒.๔.๑) เหมาะสม	๑๐	-	-	-	-

ตารางที่ ๒๔ กระบวนการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๓. <u>การจัดทำรูปเล่ม</u>	(๒๕๐)				
๑. <u>รูปเล่ม</u>	(๔๕)	(๓๘.๒)	(๓๘.๔)	(๓๙.๒)	(๓๙)
๑. ขนาดเหมาะสมกับผู้ใช้	๑๕	๑๓.๘	๑๓.๘	๑๓.๘	๑๓.๘
๒. ปกทนทานและดึงดูดความสนใจ	๑๕	๑๒.๒	๑๒.๒	๑๒.๒	๑๒
๓. เย็บเล่มทนทานและประณีต	๑๕	๑๒.๒	๑๒.๔	๑๓.๒	๑๓.๒
๒. <u>การพิมพ์</u>	(๑๒๕)	(๑๑๐.๖)	(๑๐๖.๖)	(๑๑๐.๒)	(๑๑๒.๘)
๑. คุณภาพของกระดาษ	๒๐	๑๘.๒	๑๘.๒	๑๘.๒	๑๘.๘
๒. แบบและขนาดตัวอักษรเหมาะสม					
ก. วรรคต้น	๒๐	๑๘.๔	๑๗.๔	๑๘	๑๘
ข. มีการใช้ตัวอักษร เน้นความสำคัญ	๒๐	๑๕	๑๖.๒	๑๘.๒	๑๙
๓. สะกดการันต์ถูกต้อง	๑๕	๑๕	๑๕	๑๔.๖	๑๒.๒
๔. มีค่านำระบุความมุ่งหมายชัดเจน	๑๕	๑๓	๑๓	๑๓	๑๓
๕. ระบุปีและสถานที่พิมพ์	๑๕	๑๐.๔	๑๐.๔	๑๐.๔	๑๕
๖. มีกรอบหน้าหนังสือเหมาะสม	๑๐	๘.๖	๘.๒	๘.๒	๘
๗. มีสารบัญแสดงรายละเอียด					
ของแต่ละบท	๑๐	๑๐	๗.๒	๘.๖	๘.๘

ตารางที่ ๒๔ คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน (ต่อ)

ประมวลหัวข้อคุณลักษณะของแบบเรียน	คะแนนเต็ม	เดิม			
		๑	๒	๓	๔
๓. ภาพประกอบ	(๘๐)	(๓๑.๔)	(๓๐.๖)	(๖๕)	(๖๓.๒)
ชัดเจนน่าสนใจ	๑๐	๕.๖	๕	๘.๘	๓.๘
สัมพันธ์กับเนื้อหา	๑๐	๕.๔	๕.๔	๕	๕
เหมาะสมกับนักเรียน	๑๐	๕.๖	๕.๘	๕.๔	๘.๘
แสดงอาการเคลื่อนไหว	๑๐	๕	๕	๘.๖	๘.๖
มีสีสันงดงามสะกดตา	๑๐	๕.๔	๕.๔	๕.๔	๕.๔
สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	๑๐	๕.๘	๕.๒	๕.๖	๕.๒
มีจำนวนพอเหมาะกับเนื้อหา	๑๐	๕.๒	๕.๒	๕	๕.๒
มีขนาดพอเหมาะกับหน้ากระดาษ	๑๐	๕.๔	๕.๖	๕.๒	๕.๒
รวมคะแนน	๑,๐๐๐	๓๔๘.๖	๓๔๕.๒	๘๑๒	๓๕๒

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะแบบเรียนด้านวิธีการเขียน (ตารางที่ ๒๒) เนื่องจากไม่ได้พิจารณาคะแนนในหัวข้อมือครู จึงมีผลทำให้คะแนนเต็ม ๑,๐๐๐ คะแนนลดลงเหลือ ๕๕๐ คะแนน เมื่อเทียบเกณฑ์การพิจารณาคะแนน จาก ๑,๐๐๐ คะแนน (หน้า ๘๓) ได้เป็นเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ดีมาก	๓๖๐ - ๕๕๐ คะแนน
ดี	๓๒๒ - ๓๕๕ คะแนน
ใช้ได้	๒๔๖ - ๓๒๑ คะแนน
ควรปรับปรุง	๕๓๐ - ๖๔๕ คะแนน
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	๑๑๘ - ๕๖๕ คะแนน

จากตารางที่ ๒๔ แสดงให้เห็นว่า แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขาชุดนี้ เล่ม ๑ เล่ม ๒ อยู่ในเกณฑ์ เล่ม ๓ เล่ม ๔ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ในด้านเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ทั้ง ๔ เล่ม ด้านวิธีการเขียนเล่ม ๑ เล่ม ๒ อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเรื่อง กิจกรรมทาบบทและแบบฝึกหัด ซึ่งไม่มีปรากฏอยู่ในแบบเรียนทั้ง ๒ เล่มนี้ เล่ม ๓ วิธีการเขียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เล่ม ๔ อยู่ในเกณฑ์ แคมีบางส่วนของที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งเล่ม ๓ และเล่ม ๔ คือ การสรุปบทเรียน ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยที่อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง และควรปรับปรุงอย่างยิ่ง ส่วนด้านวิธีการจัดทำรูปเล่มนั้น อยู่ในเกณฑ์ดีมากทั้ง ๔ เล่ม

รายละเอียดในการประเมินผลแบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขาแต่ละเล่ม มีดังนี้

๑. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๑ เกี่ยวกับคุณลักษณะ อยู่ในเกณฑ์คือได้คะแนนเฉลี่ย ๓๔๘.๖ ด้านเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เนื้อหาส่วนใหญ่ครอบคลุมหลักสูตร ทั้ง ๔ หลักสูตร สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้ ให้แนวคิดที่ถูกต้อง การแบ่งเนื้อหามีความต่อเนื่องกันดีในแต่ละบทแต่ละตอน ใช้ประโยคและคำศัพท์เหมาะสมถ่ายทอดความเข้าใจ ทักษะพื้นฐานที่เน้นในเล่มนี้คือ ความคล่องแคล่วในการอ่าน โดยผูกประโยคสั้น ๆ ง่าย ได้ใจความครบถ้วนฝึกทักษะในการทำงาน และเน้นการฟังอย่างมีเหตุผล ให้อุจจกช่วยตนเอง แต่เล่มนี้ยังขาดทักษะการใช้เครื่องมือในการคนควา

ด้านวิธีการเขียน โดยทั่วไปแล้วเหมาะสม จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ คือ แสดงแนวคิดไว้เด่นชัด ขนาดของตัวอักษรมีขนาดใหญ่ชัดเจน เหมาะกับวัยและสายตาของผู้เรียน เป็นลายมือเขียนทั้งเล่ม โดยใช้ตัวอักษรตามแบบของแผนกวิชาประถมศึกษา การเขียนคำ ข้อความ หรือประโยค มีการเว้น วรรคระหว่างคำ การใช้คำศัพท์ในภาพพจน์ชัดเจน และใช้ภาพประกอบเนื้อหาได้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมของท้องถิ่น มีการใช้คำคล้องจองที่ให้ความหมายลึกซึ้ง เช่นในแบบเรียน เล่ม ๑ หน้า ๔๘ ทว่า "ไหว้ ครู ผู้สอน ก็ งาม, จด จำ ทำตาม, จน รู้ วิชา มาก มี เราไหว้ เรา ทำ ความดี ช่วย ทำ หน้าที่ แบ่ง เบา งาน ชอบ คอบ แทน" เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบัญชีคำใหม่ ทาบบททุกเล่ม ส่วนที่ควรปรับปรุงคือ กิจกรรมทาบบทและหรือแบบฝึกหัดซึ่งไม่มีอยู่เลยในเล่มนี้ ขาดคุณลักษณะที่ดีของแบบเรียน

คานการจัทำรูปเล่ม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ขนาดของเล่มเหมาะสมกับผู้ใช้ การเย็บเล่มไม่ทนทาน เพราะเป็นการเย็บทับปกตรงกลางเล่ม โดยใช้ลวดเย็บ ทำให้หลุดไ้ได้ง่าย จุดเด่นของการจัทำรูปเล่ม คือ มีการใช้ตัวอักษร เน้นความสำคัญ มีสารบัญแสดงรายละเอียดเนื้อหาในแต่ละบทอีกด้วย มีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาทุกภาพ แต่ละภาพเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ส่วนที่ไม่ดีคือเวนกรอบหน้าหนังสือน้อย ภาพประกอบเป็นภาพขาวดำไม่เร้าใจผู้เรียน ขนาดของตัวอักษรไม่เท่ากันตลอดทั้งเล่ม เช่นหน้า ๔, ๓๗, ๓๘, ๔๓ ขนาดเล็กกว่าหน้าอื่น ๆ เส้นตัวอักษรหน้าไม่เท่ากัน ไม่มีการระบุปีที่พิมพ์ จำนวนเล่มที่พิมพ์

๒. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๒ จากตารางที่ ๒๔ ค่าเฉลี่ยคานคุณลักษณะของแบบเรียนเล่มนี้ ได้ ๗๘.๖ อยู่ในเกณฑ์

คานเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เนื้อหาส่วนใหญ่ตรงตามหลักสูตรทั้ง ๔ หลักสูตร ใช้คำศัพท์และประโยคง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการสังเกต ให้แนวคิดที่ถูกต้อง ช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน การจัแบ่งเนื้อหาเหมาะสมมีความต่อเนื่องในแต่ละบทแต่ละตอน และสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่น แต่ขาดทักษะบางทักษะ ได้แก่ทักษะในการค้นคว้าหาความรู้

คานวิธีการเขียน คะแนนเฉลี่ยคานวิธีการเขียนเล่มนี้อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว เฉพาะเรื่องความเหมาะสมทั่วไป อยู่ในเกณฑ์ดีมาก แต่มีบางเรื่องที่ต้องปรับปรุงคือ วิธีการส่งเสริมให้คิดค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งมีปรากฏน้อยมากสำหรับเล่มนี้ และเรื่องที่เราให้เกิดการถกเถียงเพื่อแสดงความคิดเห็นมีน้อย ควรมีการสรุปบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ จุดเด่นของหนังสือแบบเรียนเล่มนี้ คือ มีบัญชีคำศัพท์ใหม่ท้ายบททุกบท และใช้คำคล้องจองในบางบทเร้าใจให้ผู้เรียนสนใจ เช่นหน้า ๔๗ เรื่อง บรรพบุรุษของเรา "หมู่บ้านเรานี้ มีผู้การุณ กอตั้งเกื้อหนุน....." ส่วนที่บกพร่องคือ ไม่มีกิจกรรมท้ายบทและหรือแบบฝึกหัด

คานการจัทำรูปเล่ม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับผู้ใช้ การเย็บเล่มไม่คงทนถาวร ขนาดของตัวอักษรชัดเจน ขนาดของตัวอักษรไม่เท่ากันตลอดทั้งเล่ม เช่นหน้า ๑๑, ๒๖, ๒๗, ๔๕ ขนาดของตัวอักษรไม่เท่ากับหน้าอื่น ๆ ตัวอักษรที่เป็นหัวข้อเรื่องไม่เท่ากัน มีการใช้ตัวอักษร เน้นขอความสำคัญไว้เด่นชัด แบบของตัวอักษร เป็นลายมือเขียนแบบอักษรของแผนกวิชา

ประถมศึกษาทั้งเล่ม เหมาะสมกับสายตาของผู้เรียน ภาพประกอบที่เด่นเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ตรงตามเนื้อหาและสภาพการสอดคลองกับสังคมท้องถิ่น ภาพไม่เร้าความสนใจ เนื่องจากเป็น ภาพ ขาว-ดำ

๓. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๓ คาเนียด้านคุณลักษณะของ แบบเรียนเล่มนี้ได้ ๘๑๒ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดอีกด้านต่าง ๆ ดังนี้
ด้านเนื้อหาวิชา อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ได้คะแนนเฉลี่ย ๓๓.๘ เนื้อหาส่วนใหญ่ครอบคลุม หลักสูตรทั้ง ๔ หลักสูตร มีบางเรื่องที่ทำให้รายละเอียดมากเกินไป เช่น การสื่อสาร การจัดแบ่ง เนื้อหาที่ไม่ซ้ำซ้อน เรียงลำดับก่อนหลัง เหมาะกับชั้น วย และสภาพของผู้เรียน จุดเด่นของหนังสือ เล่มนี้คือ ขวนให้คิดหาเหตุผล เช่นพวกเกมต่าง ๆ

ด้านวิธีการเขียน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก จุดเด่นของแบบเรียนเล่มนี้คือ ส่งเสริมให้คิดค้นคว้า เพิ่มเติม โดยมีการเสนอแนะหนังสืออ่านประกอบ ทำให้เกิดการถกเถียงแสดงความคิดเห็น ในลักษณะของ คำถาม เกม และการแสดงบทบาทสมมุติ มีเพลงทุกบท เพลงส่วนใหญ่สรุปเนื้อหา ในแต่ละตอน การสรุปบทเรียนไม่มีให้เห็นเด่นชัด นอกจากนี้ในบทเพลงบางเพลง ส่วนที่ที่เด่นของ หนังสือแบบเรียนเล่มนี้ด้านวิธีการเขียน คือ มีกิจกรรมท้ายบทและหรือแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคลองกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน ช่วยฝึกทักษะเพิ่มเติม ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีทางสังคม เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การค้นคว้าเพิ่มเติม ใ้รู้จักแก้ปัญหา แบบฝึกหัดเป็นแบบปรนัย บางจะดี มีบัญชีคำใหม่ทุกบท คำอักษร เป็นคำพิมพ์ดีด ส่วนที่นาเพิ่มเติมคือ กติกาการเล่นเกมบางเกม

ด้านการจัดทำรูปเล่มอยู่ในเกณฑ์ดีมาก การเย็บเล่มทนทาน ประณีตกว่าเล่ม ๑ เล่ม ๒ ด้านการพิมพ์มีผิดพลาดบาง เช่น

หน้า ๘๒ คำว่า ไปรษณียบัตร พิมพ์เป็นไปรษณียบัตร

หน้า ๒๗ คำว่า เกือบครอน พิมพ์เป็นเกือบรอน

หน้า ๑๒๑ คำว่า ยุติธรรม พิมพ์เป็นยุติธรรม

สารบัญไม่แสดงรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละบท ภาพประกอบเหมาะสมทั้งภาพ ถ่ายและภาพวาดซึ่งสอดคลองกับเนื้อหาในแต่ละตอน ยกเว้นบางภาพ หน้า ๑๒๔ บัตรประชาชน ควรเป็นจังหวัดที่ผู้เรียนอยู่ ภาพหน้า ๑๒๕ ไม่ชัดเจน ภาพหน้า ๕๔-๕๕ ฝึกให้คิดและให้แนวคิดที่ดี ภาพไม่ชัดเจน แต่โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

๔. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม ๔ คะแนนเฉลี่ยกานคุณลักษณะ
 ของแบบเรียนได้ ๗๕๒ คะแนนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละกานแล้วมีทั้งนี้
 กานเนื้อหาโคคะแนนเฉลี่ย ๘๘.๖ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เนื้อหาครอบคลุมหลักสูตรทั้ง
 ๔ หลักสูตร การจัดแบ่งเนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน มีความต่อเนื่องกันทุกบททุกตอน และมีปริมาณของเนื้อหา
 เหมาะสมในแต่ละบท เหมาะสมกับชั้นและวัยของผู้เรียน เนื้อหาสอดคล้องกับสภาพสังคมจริง ๆ
 กานวิธีการเขียน อยู่ในเกณฑ์ดีมากเช่นกัน คือโคคะแนน ๑๕๕.๘ ให้คำอธิบายชัดเจน
 มีตัวอย่างประกอบคำอธิบาย ไซประโยคและคำศัพท์ง่าย ถูกต้อง สามารถเข้าใจได้ง่าย เราให้
 เกิดการถกเถียงและแสดงความคิดเห็น แสดงแนวคิดที่ถูกต้องเกินขีด เหมาะกับผู้เรียน มีปัญหา
 นาคิดเราให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู นำไปสู่การค้นคว้าเพิ่มเติมและก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
 สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน มีการรวบรวมคำใหม่ทีเรียนในแต่ละบท นอกจากนี้ยังเขียน
 คำอ่านของคำศัพท์เหล่านั้นไว้ด้วย การสรุปบทเรียนมีไม่ครบทุกบท อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง
 อย่างยิ่ง การเขียนคำอ่านไม่ถูกต้อง เช่น

หน้า ๔๗ คำว่า ราชธานี เขียนว่า ราช-ชะ-ธานี ที่ถูกต้องเขียน ราช-ชะ-ทา-นี
 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เขียนว่า วัด-พระ-ศรี-รัต-ตะ-นะ-สาท-
 สะ-คา-ราม ที่ถูกต้องเขียนว่า วัด-พระ-สี-รัต-ตะ-นะ-สาท-สะคา-ราม
 ประคิษฐาน เขียนว่า ประ-คิก-ชะ-ถาน ที่ถูกต้องเขียน ประ-คิก-สะ-ถาน
 พิพิธภัณฑ เขียนว่า พิ-พิค-ทะ-ภัณฑ ที่ถูกต้องเขียน พิ-พิค-ทะ-พัน

หน้า ๕๓ คำว่า วัฒนธรรม เขียนว่า วัด-ชะ-นะ-ธรรม ที่ถูกต้องเขียน วัด-ทะ-นะ-ท่า
 ศิลปกรรม เขียนว่า ศิล-ละ-ปะ-กัม ที่ถูกต้องเขียน สิน-ละ-ปะ-กัม
 เกษตรกรรม เขียนว่า กะ-เซต-ตระ-กัม ที่ถูกต้องเขียน กะ-เสก-

ตระ-กัม

นอกจากนี้คำศัพท์บางคำที่ควรนำมา เขียนคำอ่านไว้ด้วย เช่น

- หน้า ๓ คำว่า สหพันธรัฐมาเลเชีย
- หน้า ๑๕ คำว่า ทรัพยากร, ผลิตภัณฑ์
- หน้า ๓๒ คำว่า รัฐธรรมนูญ ฯลฯ

